

39 וּבָזָה עֲצָמוֹ (בְּהִמְשָׁכָה הַהֲתַגְלוֹת שֶׁל קְדוּשַׁת ה' מְלֻמְעָלָה
40 לְמַטָּה) שְׁנֵי עֲנִינִים, הַאֲחֵד - הַהִמְשָׁכָה עַל־יְדֵי תוֹרָה - וְהַשְּׁנִי
41 הַהִמְשָׁכָה עַל־יְדֵי מִצְוֹת⁴ שֶׁהֵם שְׁנֵי עֲנִינִים שׁוֹנִים, כְּפִי הַהוֹלֵךְ וּמְבָאָר.
42 דְּהִמְשָׁכָה שְׁעַל־יְדֵי תוֹרָה הִיא הַהֲתַגְלוֹת אֲלוּקוֹת בְּפָנִימִיּוֹת
43 הָעוֹלָמוֹת (בְּרוּחָנִיּוֹת), וּבְכַדֵּי
44 שְׁתֵּהִיָּה הַהִמְשָׁכָה שֶׁל הַהֲתַגְלוֹת
45 הָאֲלוּקִית בְּחִיצוֹנִיּוֹת הָעוֹלָמוֹת
46 (בְּגִשְׁמִיּוֹת), הוּא עַל־יְדֵי
47 מַעֲשֵׂה הַמִּצְוֹת⁵ שֶׁהוּא פְּעוּלָה
48 גִּשְׁמִית שִׁישׁ לָהּ הַשְּׁפָעָה גַם בְּגִשְׁמִיּוֹת
49 הָעוֹלָמוֹת.

50 וְזֶהוּ מָה שְׂאוּמָרִים ג' פְּעָמִים
51 קְדוּשָׁה⁶, כִּי בְּהִמְשַׁכְתָּ וְהַתְּגַלּוֹת
52 הַקְּדוּשָׁה יֵשׁ שְׁלוֹשָׁה עֲנִינִים שׁוֹנִים
53 דְּקְדוּשַׁת הָא' הוּא הָעֲלֵאָה
54 מְלֻמְטָה לְמַעְלָה, כְּאִמּוֹר, הַפְּסוּק
55 "וּנְקִדְשֵׁתִי" מְדַבֵּר עַל הַתְּגַלּוֹת הַקְּדוּשָׁה
56 הָאֲלוּקִית בְּאִדָּם בְּדֶרֶךְ מְלֻמְטָה לְמַעְלָה,
57 הַיֵּינוּ הַתְּעוֹרְרוֹת מִצַּד הָאִדָּם שְׂגוֹרֵמֶת
58 הַמִּשְׁכָּה וְהַתְּגַלּוֹת מְלֻמְטָה, וְדוּכַּךְ זֶה
59 נִקְרָא "הָעֲלֵאָה" הַיֵּינוּ הַתְּקַרְבוֹת
60 לְאֲלוּקוֹת כְּתוֹצָא מִכֶּךָ שֶׁהָאִדָּם מְצִיּוֹ
61 מִתְּעַלָּה וְקְדוּשַׁת הַב' וְהַג' הֵם
62 הַמְשָׁכוֹת שֶׁל הַתְּגַלּוֹת אֲלוּקִית בְּדֶרֶךְ
63 הַפּוּכָה, מְלֻמְעָלָה לְמַטָּה, עַל־
64 יְדֵי תוֹרָה וְעַל־יְדֵי מִצְוֹת⁵
65 שֶׁהֵם, כְּאִמּוֹר, שְׁנֵי דְרָכִים שׁוֹנוֹת
66 לְפַעוֹל אֶת הַהִמְשָׁכָה מְלֻמְעָלָה לְמַטָּה -
67 הַהִמְשָׁכָה עַל־יְדֵי תוֹרָה שְׂמַתְגַּלִּית
68 בְּפָנִימִיּוֹת (רוּחָנִיּוֹת) הָעוֹלָמוֹת
69 וְהַהִמְשָׁכָה שְׁעַל יְדֵי מִצְוֹת שְׂמַתְגַּלִּית
70 בְּחִיצוֹנִיּוֹת (גִּשְׁמִיּוֹת).

71 (ב) וּמְמַשִּׁיף בִּלְקוּטֵי תוֹרָה
72 בְּ(הַבִּיאוֹר לְ)הַמְאָמֵר⁷, (לְאַחַר הַמְאָמֵר עֲצָמוֹ, מוֹפִיעַ בִּלְקוּטֵי תוֹרָה)
73 'בִּיאוֹר' לְמֵאמֵר בְּדִבְרוֹ-הַמְתַּחֵל "לְבָאָר הַדְּבָרִים עַל פְּסוּק וּנְקִדְשֵׁתִי", שֶׁם
74 מְבֹאָר בְּאִרְכּוֹת עֲנִינֵי "קְדוּשָׁה, קְדוּשָׁה, קְדוּשָׁה" וְנִתְבָּאָר) שְׁג' פְּעָמִים קְדוּשָׁה
75 הֵם ג' מְדַרְגּוֹת. קְדוּשַׁת הָא' הוּא כְּתוּבָה בְּחִינַת כְּתוּבָה עֲלִיּוֹן
76 (שְׁלֻמְעָלָה מְחַכְמָה שֶׁהִיא רְאשִׁית הַסְּפִירוֹת, כִּשֶׁם שֶׁהַכְּתוּבָה נִתְּנָה מֵעַל

1 וּנְקִדְשֵׁתִי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲנִי ה' מְקַדְשָׁכֶם¹, וּמְבָאָר
2 אֲדַמּוּ"ר הַנֶּזְקֵן בִּלְקוּטֵי תוֹרָה' כְּמֵאמֵר חֲסִידוֹת דְּבִיבּוֹ-הַמְתַּחֵל
3 זֶה², הַפּוּתַח בְּפְסוּק זֶה "וּנְקִדְשֵׁתִי..." דְּוּנְקִדְשֵׁתִי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
4 (צִיּוּי שְׁלֹפֵי פְּנִימִיּוֹת הַדְּבָרִים מִשְׁמַעוֹתוֹ גִּילּוּי קְדוּשָׁתוֹ וְתַבְרָף בְּתוֹךְ
5 הַלֵּב³ שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד דְּיִשְׂרָאֵל
6 מְבִי יִשְׂרָאֵל) הוּא בְּאוֹפֵן
7 דְּמְלֻמְטָה לְמַעְלָה, הַהֲתַגְלוֹת שֶׁל
8 הַקְּדוּשָׁה הָאֲלוּקִית בְּתוֹךְ הַלֵּב הַיְהוּדִי
9 הִיא תוֹצָאָה שֶׁל פְּעוּלַת הָאִדָּם
10 וְהַתְּעוֹרְרוֹת שֶׁל הַתְּקַרְבָּה אֶל ה' שֶׁהִיא
11 הַפְּעוּלַת אֶת הַהֲתַגְלוֹת מְלֻמְטָה, כִּי
12 שֶׁהַדְּבָר הוּא בְּדֶרֶךְ מְלֻמְטָה לְמַעְלָה, כִּי
13 הַהֲתַחֵלָה הִיא פְּעוּלַת הָאִדָּם מְלֻמְטָה
14 שֶׁהִיא הַגּוֹרֵמַת אֶת הַהֲתַעוֹרְרוֹת
15 וְהַהֲתַגְלוֹת מְלֻמְטָה שְׁלֹבֶם שֶׁל
16 יִשְׂרָאֵל בּוֹעֵר כְּרִשְׁפֵי אֵשׁ
17 לִיְכַלֵּל בְּקְדוּשָׁתוֹ וְתַבְרָף, הַלֵּב
18 הַיְהוּדִי צְמָא לְהִתְקַרֵּב לְאֲלוּקוֹת,
19 וְהַצִּיּוּמָאן חֹזֵק וְגוֹדֵל מְאֹד כְּמוֹ אֵשׁ
20 בּוֹעֵר וְרוֹצֵנוּ שֶׁל הַיְהוּדִי הוּא לְהִיּוֹת
21 נִכְלָל בְּאֲלוּקוֹת, הַיֵּינוּ שֶׁהַרְצוֹן שֶׁלּוֹ
22 לְדְבּוֹק בְּאֲלוּקוֹת הוּא גַם אִם לֹא שֶׁם כִּי
23 עֲלִיו לְאֲבֹד אֶת הַמִּצִּיאוֹת הָאִישִׁית שֶׁלּוֹ
24 (וּבְשׁוֹן רַבְּנוֹ הוֹזֵק בְּסִפְרֵי הַתְּנִיָּא, פְּרֻק
25 י"ט: "... נֵר ה' נִשְׁמַת אִדָּם, פִּירוּשׁ
26 שִׁישְׂרָאֵל הַקְּרוּיִים אִדָּם נִשְׁמַתִּים הִיא
27 לְמַשֵּׁל כְּאוֹר הַנֵּר שֶׁמִּתְנַעֵנֵעַ מִיַּד
28 לְמַעְלָה כְּטַבְעוֹ מִפְּנֵי שְׂאוֹר הָאֵשׁ חִפְזָה
29 בְּטַבְעוֹ לִיפְרֹד מִהַפְּתִילָה וְלִידְבֹק
30 בְּשׁוֹרְשׁוֹ לְמַעְלָה בִּישׁוּד הָאֵשׁ הַכֹּלְלִי...
31 וְאִף שְׁעַל יְדֵי זֶה יִכְבַּה וְלֹא יֵאִיר כְּלוֹם
32 לְמַטָּה וְגַם לְמַעְלָה בְּשׁוֹרְשׁוֹ, אִף-עַל-
33 פִּי-כֵן בְּכֶךָ הוּא חִפְזָה בְּטַבְעוֹ, כִּי נִשְׁמַת
34 הָאִדָּם ... חִפְזָה וְחֹזְקָה בְּטַבְעָה לִיפְרֹד וְלִצְאָת מִן הַגּוֹף וְלִידְבֹק בְּשִׂרְשָׁה
35 וּמְקוּרָה בְּה' ... הֵם שֶׁתִּהְיֶה אֵין וְאִפְסוּ וְתִתְבַטְּלוּ שֶׁם בְּמִצִּיאוֹת לְגַמְרֵי...")
36 וְעַל־יְדֵי-זֶה כְּתוֹצָא מִהַצִּיּוּמָאן וְהַהֲתַעוֹרְרוֹת שֶׁל הָאִדָּם מְלֻמְטָה נְמַשֵּׁף
37 אַחֲרֵי-כֵן אֲנִי הַנֶּזְקֵן מְקַדְשָׁכֶם, הַמְשָׁכָה הַהֲתַגְלוֹת קְדוּשָׁתוֹ שֶׁל
38 ה' וְתַבְרָף אֶל תּוֹךְ לִבּוֹ שֶׁל הָאִדָּם מְלֻמְעָלָה לְמַטָּה.

בס"ד. שבת פרשת אמור, י"ג אייר ה'תשכ"ה*

1 וּנְקִדְשֵׁתִי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲנִי ה' מְקַדְשָׁכֶם¹,
2 וּמְבָאָר אֲדַמּוּ"ר הַנֶּזְקֵן בִּלְקוּטֵי
3 תוֹרָה' דְּבִיבּוֹ-הַמְתַּחֵל זֶה², דְּוּנְקִדְשֵׁתִי בְּתוֹךְ בְּנֵי
4 יִשְׂרָאֵל (גִּילּוּי קְדוּשָׁתוֹ וְתַבְרָף בְּתוֹךְ הַלֵּב³
5 דְּיִשְׂרָאֵל) הוּא בְּאוֹפֵן דְּמְלֻמְטָה לְמַעְלָה, שְׁלֹבֶם
6 שֶׁל יִשְׂרָאֵל בּוֹעֵר כְּרִשְׁפֵי אֵשׁ לִיְכַלֵּל בְּקְדוּשָׁתוֹ
7 וְתַבְרָף, וְעַל־יְדֵי-זֶה נְמַשֵּׁף אַחֲרֵי-כֵן אֲנִי הַנֶּזְקֵן
8 מְקַדְשָׁכֶם, הַמְשָׁכָה קְדוּשָׁתוֹ וְתַבְרָף מְלֻמְעָלָה
9 לְמַטָּה. וּבָזָה עֲצָמוֹ (בְּהִמְשָׁכָה מְלֻמְעָלָה
10 לְמַטָּה) שְׁנֵי עֲנִינִים, הַהִמְשָׁכָה עַל־יְדֵי תוֹרָה
11 וְהַהִמְשָׁכָה עַל־יְדֵי מִצְוֹת⁴. דְּהִמְשָׁכָה שְׁעַל־יְדֵי
12 תוֹרָה הִיא בְּפָנִימִיּוֹת הָעוֹלָמוֹת (בְּרוּחָנִיּוֹת),
13 וּבְכַדֵּי שְׁתֵּהִיָּה הַהִמְשָׁכָה בְּחִיצוֹנִיּוֹת הָעוֹלָמוֹת
14 (בְּגִשְׁמִיּוֹת), הוּא עַל־יְדֵי מַעֲשֵׂה הַמִּצְוֹת⁵. וְזֶהוּ
15 מָה שְׂאוּמָרִים ג' פְּעָמִים קְדוּשָׁה⁶, דְּקְדוּשַׁת הָא'
16 הוּא הָעֲלֵאָה מְלֻמְטָה לְמַעְלָה, וְקְדוּשַׁת הַב' וְהַג'
17 הֵם הַמְשָׁכוֹת מְלֻמְעָלָה לְמַטָּה, עַל־יְדֵי תוֹרָה
18 וְעַל־יְדֵי מִצְוֹת⁵.

19 (ב) וּמְמַשִּׁיף בְּ(הַבִּיאוֹר לְ)הַמְאָמֵר⁷, שְׁג'
20 פְּעָמִים קְדוּשָׁה הֵם ג' מְדַרְגּוֹת.

34 הָאִדָּם ... חִפְזָה וְחֹזְקָה בְּטַבְעָה לִיפְרֹד וְלִצְאָת מִן הַגּוֹף וְלִידְבֹק בְּשִׂרְשָׁה
35 וּמְקוּרָה בְּה' ... הֵם שֶׁתִּהְיֶה אֵין וְאִפְסוּ וְתִתְבַטְּלוּ שֶׁם בְּמִצִּיאוֹת לְגַמְרֵי...")
36 וְעַל־יְדֵי-זֶה כְּתוֹצָא מִהַצִּיּוּמָאן וְהַהֲתַעוֹרְרוֹת שֶׁל הָאִדָּם מְלֻמְטָה נְמַשֵּׁף
37 אַחֲרֵי-כֵן אֲנִי הַנֶּזְקֵן מְקַדְשָׁכֶם, הַמְשָׁכָה הַהֲתַגְלוֹת קְדוּשָׁתוֹ שֶׁל
38 ה' וְתַבְרָף אֶל תּוֹךְ לִבּוֹ שֶׁל הָאִדָּם מְלֻמְעָלָה לְמַטָּה.

(* יצא לאור בקונטרס י"ג אייר - תש"נ, "לקראת י"ג אייר, יום היארצייט של הו"ח וכו' הרב ישראל ארי' לייב, אחיו של - יבדל לחיים טובים - כ"ק אדמו"ר שליט"א, - לפני מלחמה ע האחרונה עלה לארץ הקודש. נסתלק ב"ג אייר ה'תשי"ב, בליווערפול, אנגלי', ומנ"כ בעיה"ק צפת תובב"א * .. יום ג, יג אייר, שנת ה'תש"נ". (1 פרשתנו כב, לב. 2) סעיף ט (לג, ב. 3) ראה לקו"ת שם סעיף ה (לב, ג) דתוך בני ישראל הוא נקודה הפנימית דהלב. (4) לקו"ת שם סוף סעיף ו (לב, ד). (5) לקו"ת שם סעיף ח (לג, א). ושם, ש"לכן הן ב' בחי' קדוש" (כדלקמן בפנים). (6) ישעי' ו, ג. (7) לג,

(* תולדותיו - ראה ספר "ימי מלך" ח"א (קה"ת תשמ"ט) ע' 68 ואילך (קובץ י"ג אייר ארבעים שנה (קה"ת, תשנ"ב). תו"מ - רשימת היומן ע' קמט).

שבת פרשת אמור, י"ג אייר, ה'תשכ"ה

ביאור בדרך אפשר

1 ראשו של האדם), קדוש הב' הוא פְּתֵר דְּזַעֲרֵי־אֲנָפִין המידות של
 2 הספירות העליונות הנקראות "זעיר אנפין" (פנים זעירות) כי לעומת המוחין
 3 העליונים יש בהם מעט אור וחיות, וְקָדוֹשׁ הַג' הוא פְּתֵר דְּמַלְכוּת
 4 הספירה האחרונה מעשר הספירות. כלומר, "קדוש" שמשמעותו נעלה ונבדל
 5 הוא עניין הכתר שלמעלה מהספירות
 6 אלא שבכתר עצמו יש דרגות שונות –
 7 למעלה מספירות, בתור כתר למידות
 8 ובתור כתר למלכות ולכן נאמר שלוש
 9 פעמים "קדוש", כפי שהולך ומבאר.
 10 וַיֵּשׁ לְזִמְרָה הַבְּיָאוֹר בְּזָה עַל־פִּי
 11 הַיְדוּעַ⁸ בתורת החסידות שְׁקָדוֹשׁ
 12 (בְּכָל־לַיְלָה, באופן כללי, מבלי להיכנס
 13 לדרגות השונות שבדבר) קָאִי מכוון
 14 עַל 'אֹר הַסּוּכָב', כמבואר
 15 בקבלה וחסידות שהאור האלוקי בא
 16 לעולם בשני אופנים הנקראים "אור
 17 הסוכב כל עלמין" ו"אור המלא כל
 18 עלמין". אור הסוכב הוא התגלות האור
 19 האינסופי הבלתי מוגבל שמאיר על כל
 20 העולמות והנבראים בשווה, בדרך
 21 'מקיף', ונקרא 'סוכב' על שם שמאיר
 22 על העולמות 'מלמעלה' מבלי
 23 להתלבש בתוכם, ואור ה'מלא' הוא
 24 התגלות האור כפי שבא בגבול וצמצום
 25 בהתאמה לכל עולם ולכל נברא לפי
 26 עניינו ומתלבש בכל אחד מהם
 27 בפנימיות, ובדרך כלל "קדוש" מכוון
 28 ל"אור הסוכב כל עלמין" שְׁהוּא
 29 קָדוֹשׁ וּמוֹבְדֵל מִהַשְׁתַּלְשְׁלוֹת
 30 מהאור האלוקי ה"מלא כל עלמין"
 31 שבא ויורד מדרגה לדרגה ב"סדר השתלשלות" שבו ההמשכה וההארה
 32 ממדרגה לדרגה היא בצורה הדרגתית כמו שלשלת שהטבעות שלה אחוזות
 33 זו בזו. וְלָכֵן עֵינָהּ הַיְדוּעַ במובן של "סוכב" שקדוש ומובדל
 34 מהאור המדוד והמוגבל (קָדוֹשׁ הַא') הוא בְּתֵר שְׁלֹמֶעֱלָה
 35 מִתְחַכְמָה (כִּי חֲכָמָה הִיא רֵאשִׁית הַהַשְׁתַּלְשְׁלוֹת⁹ ולכן היא
 36 הראשונה בעשר הספירות העליונות). וְזֶה שְׁגָם הַפְּתֵר דְּזַעֲרֵי־אֲנָפִין
 37 וְכֵתֵר דְּמַלְכוּת נְקָרָאִים בְּשֵׁם קָדוֹשׁ, והם, כאמור, בחינה השנייה
 38 והשלישית ב"קדוש", ולכאורה לא מובן איך יתכן "קדוש" ו"כתר" שלמעלה
 39 מהשתלשלות (ולכן עיקרו למעלה מהחכמה) במידות ובספירות המלכות שהם
 40 דרגות שבתוך סדר ההשתלשלות? והביאור הוא כִּי הַשְׁתַּלְשְׁלוֹת

ביאור בדרך אפשר

41 הַפְּתֵרִים הִיא לֹא כִּי הַשְׁתַּלְשְׁלוֹת עֲלָה וְעָלוֹל, סיבה ותוצאה
 42 שְׁהַעֲלוֹל הוּא מֵהוֹת אַחַר מִהַעֲלָה, למשל, השכל הוא 'עילה'
 43 להתהוות המידות שבאות כתוצאה מהשכל, כי רגש נולד מתוך התכונות
 44 שכלית, אבל אין דמיון בין מהות השכל למהות המדות, והמהות והתכונות
 45 ואופן הפעולה וההשפעה של השכל
 46 שונים לחלוטין מאלה של המידות
 47 אבל בין הכתרים שבכל עולם ובכל
 48 בחינה יש דמיון מהותי כי גם הכתרים
 49 שבתוך סדר השתלשלות לא מתהווים
 50 בסדר והדרגה כִּי־אֵם שְׁכָל
 51 הַפְּתֵרִים הֵם מֵהוֹת אֶחָד¹⁰,
 52 ולא רק כתר עליון שלמעלה מהחכמה
 53 הוא 'כתר' ונקרא 'קדוש' וְגַם
 54 לְאַחֲרֵי יְרִידַת הַפְּתֵר לְהִיֹּת
 55 פְּתֵר לְזַעֲרֵי־אֲנָפִין המידות או
 56 לְמַלְכוּת שהיא הדרגה האחרונה
 57 בסדר השתלשלות הספירות, הוּא
 58 כְּמֵהוֹתוֹ כְּמוֹ שְׁהִיָּה קוֹדֵם
 59 (פְּתֵר שְׁלֹמֶעֱלָה מִתְחַכְמָה)
 60 כלומר, ב'סדר השתלשלות' המסודר
 61 וההדרגתי כל דרגה וכל בחינה היא
 62 למטה מזו שמעליה כי היא באה
 63 ישירות ממנה (הבינה מהחכמה,
 64 הגבורה מהחסד, וכן בעולמות –
 65 בריאה מאצילות, יצירה מבריאה וכד')
 66 אבל לבחי' הכתר יש, כביכול, 'סדר'
 67 השתלשלות' מיוחד לה כמבואר
 68 בחסידות מספרי קבלה ש"השתלשלות
 69 הכתרים זה מזה" וכאילו נאמר שכתר
 70 דבריאה משתלשל ובו ישירות מכתר
 71 דאצילות מבלי לעבור דרך הדרגות שבינתיים ולכן אין להתפלא שגם כאשר
 72 הכתר מתגלה בתוך עשר הספירות בתור כתר דו"א וכתר דמלכות הוא עדיין
 73 נשאר 'קדוש' ונחשב 'מהות אחד' עם כתר עליון שלמעלה מהספירות.
 74 וַיֵּשׁ לְזִמְרָה הַבְּיָאוֹר בְּזָה עַל־פִּי שְׁגָם פְּעָמִים קָדוֹשׁ הֵם
 75 חֲלוּקִים בְּמִדְרָגָתָם היינו שכל פעם מתייחסת לדרגה אחרת בכתר
 76 (כאמור שְׁקָדוֹשׁ הַא' הוּא הַפְּתֵר שְׁלֹמֶעֱלָה מִתְחַכְמָה, וְקָדוֹשׁ
 77 הַב' וְהַג' הֵם הַפְּתֵר דְּזַעֲרֵי־אֲנָפִין וְדְמַלְכוּת), הוּא גַם
 78 בְּיָאוֹר עַל חֲלוּקִים בְּאֹפְנָם בדרך שבה אותה בחינה מסוימת של כתר
 79 נמשכת ובאה לידי גילוי (שְׁקָדוֹשׁ הַא' הוּא בְּאֹפְנָם דְּמַלְמָטָה
 80 לְמַעְלָה, באמצעות 'העלאה' שהיא התעוררות שמתחילה מצד האדם

סע"ב ואילך. וראה בארוכה שיחת ש"פ אחרי-קדושים, י"ג אייר ה'תשמ"ה [התוועדויות תשמ"ה ח"ג ע' 1942 ואילך] -
 ביאור בשמו של בעל היֶאֱרִצִיט, והשייכות דשמו לפ' אחרי-קדושים. שיחת פסח שני ה'תשמ"ז [התוועדויות תשמ"ז ח"ג
 ע' 256 ואילך]. [ש"פ אחרי-קדושים ה'תנש"א (התוועדויות תנש"א ח"ג ע' 184 ואילך)]. (8 לקו"ת תזריע כב, ג. ובכ"מ.
 9) שער היחוד והאמונה רפ"ט. ובכ"מ. 10) ראה המשך תער"ב ח"א פע"ט. ח"ב פש"מ. וראה לקו"ת קרה נב, ג. ובכ"מ.

ונקדשתי בתוך בני ישראל אני ה' מקדשכם

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

44 כמבואר בחסידות שזעיר אנפין היא הירידה הגדולה ביותר של האור האלוקי
 45 לעולמות והאור שירד לז"א דאצילות הוא הנמשך אחר כך להחיות את
 46 העולמות בריאה-יצירה-עשייה, כשהוא יורד ונמשך באמצעות מידת
 47 המלכות, וכיוון שמדובר בדרגה שהיא עדיין חלק מעולם האצילות הנעלה
 48 (עליו נאמר שעם היותו "עולם", בכל
 49 זאת הוא "אלוקות ממש")
 50 המְשַׁכְּתוֹ היא (רק) בפנימיות
 51 העולמות (על-ידי תורה) והוא
 52 איננו יורד מעבר לכך, וְקָדוֹשׁ הַגּוֹי,
 53 שְׂיֹרֵד לדרגה יותר נמוכה להיות
 54 כְּתָר לְמַלְכוּת שלמטה מהמידות
 55 של בחינת זעיר-אנפין (דְּמַלְכוּת
 56 היא שְׂרָשׁ הַנְּבְרָאִים¹¹ כי דרכה
 57 עובר האור האלוקי מז"א להחיות את
 58 הנבראים), הַמְשַׁכְּתוֹ היא (גם)
 59 למטה יותר, לא רק בפנימיות העולמות
 60 אלא גם בחיצוניות העולמות
 61 (על-ידי מעשה המצות),
 62 כמבואר לעיל.

63 ג) ומְשִׁיב הַיָּמִין בְּ(הַבְּיָאוֹר
 64 לְ)הַמְאָמְרִי¹², דיבור-המתחיל
 65 "ונקדשתי" בליקוטי תורה; דָּהוּ מֵה
 66 דְּאִתָּא מובא בַּמְדְּרָשׁ¹³ (בְּעֵנֵן
 67 ג' פְּעָמִים קְדוֹשׁ), מְשַׁל לְבָנֵי
 68 מְדִינָה שְׁעָשׂוּ שְׁלֵשׁ עֲטֻרוֹת
 69 כְּתִיב לְמַלְךְ, מֵה עֲשֵׂה הַמְּלָךְ,
 70 הַנִּיחַ בְּרָאשׁוֹ אַחַת וּשְׁתַּיִם
 71 בְּרָאשׁ בְּנָיו, כִּף בְּכָל יוֹם
 72 הָעֲלִיּוֹנִים הַמְּלָכִים מְכַתִּירִים
 73 לְפָנָיו הַקְּב"ה ומעטרים אותו
 74 כביכול באמירת שְׁלֵשׁ קְדוּשׁוֹת,
 75 מֵה הַקְּב"ה עוֹשֶׂה, נוֹתֵן
 76 בְּרָאשׁוֹ אַחַת וּשְׁתַּיִם בְּרָאשׁוֹן
 77 שֶׁל יִשְׂרָאֵל, הֵדָא הוּא
 78 דְּכַתִּיב¹⁴ זְהוּ שְׂכֻתוֹ בְּתוֹרָה שְׁלוֹשָׁה
 79 בִּטּוּיִים שֶׁל קְדוּשָׁה שֶׁאֶחָד מֵהֶם
 80 מְתַיֵּחַ לְקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כִּי קְדוֹשׁ
 81 אֲנִי, וְשֵׁנִים נוספים מְתַיֵּחִים לְבָנֵי
 82 יִשְׂרָאֵל וְהַתְּקַדְּשֶׁתֶם וְהִיִּיתֶם
 83 קְדוּשִׁים. הֵינִי ד' כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי" הַקְדוּשָׁה הַאֲמוּרָה עַל הַקְדוּשׁ-
 84 בְּרוּךְ-הוּא הוּא הָעֲטָרָה הַכְּתוּבָה שְׁנוֹתֵן בְּרָאשׁוֹ, וְהַתְּקַדְּשֶׁתֶם
 85 וְהִיִּיתֶם קְדוּשִׁים" הֵם שְׁתֵּי הָעֲטֻרוֹת שְׁנוֹתֵן
 86 הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּרָאשׁוֹן שֶׁל יִשְׂרָאֵל.

1 וְקָדוֹשׁ הֵב' וְהִג' הֵם בְּאֹפֶן דְּמַלְמַעְלָה לְמַטָּה וְהַתְּגַלּוֹת שֶׁלֹּהֶם
 2 היא בדרך 'המשכה' שבאה מלמעלה למטה), כפי שהולך ומבאר מדוע
 3 הבחינה העליונה בכתר באה בדרך מלמטה למעלה ושתי הבחינות הנוספות
 4 באות בדרך מלמעלה למטה. דְּ[אֹר] הַסּוֹכֵב כל עלמין שבעצם מהותו
 5 הוא למעלה מהעולמות והנבראים
 6 (כְּתָר) עֲצָמוֹ, כִּיּוֹן שְׁהוּא
 7 קְדוֹשׁ וּמוֹבְדָל לְגַמְרֵי מ'סדר
 8 השתלשלות' שבו האור האלוקי יורד
 9 בצורה הדרגתית ומהורה נבראים
 10 מוגדרים ומנוגלים, הַגּוֹלֵי שְׁלוֹ
 11 בְּאֹדֶם הוּא בְּאֹפֶן כוה שְׁהוּא
 12 הָאֵדָם מְכִיר וּמְרַגֵּשׁ שְׁזָהוּ הָאֹר
 13 האלוקי שמתגלה בו הוא עֵנֵן
 14 שְׁמוֹפְלָא וּמוֹבְדָל מִמֶּנּוּ וְנַעֲלָה
 15 מִמֶּנּוּ לְגַמְרֵי, וְלִכֵּן הוּא הָאֵדָם
 16 מְשַׁתְּקָה לְצַאֲתָא מְמַצִּיאֻתוֹ
 17 לְצַאֲתָא מְנַדְרֵי הַמְצִיאֻת וְהַגְּבֻלוֹת
 18 שְׁגוּרָמוֹת לוֹ לְהִיּוֹת מְצִיאֻת מוֹגְבֻלַת
 19 וְלִיכְלָל כְּמוֹ נֵר הַנִּכְלָל בְּאֹבֵקָה
 20 וּמֵאֵבֶר אֶת מְצִיאֻתוֹ כִּישׁוֹת נְפֻדָת
 21 בְּהַעֲנִין הַמּוֹפְלָא, וְכַאֲשֶׁר
 22 [אֹר] הַסּוֹכֵב יוֹרֵד לְהִיּוֹת
 23 כְּתָר לְזַעֲרֵי-אֲנָפִין אוֹ
 24 לְמַלְכוּת, שֶׁהֵם דְּרָגוֹת וּבְחִינּוֹת בְּתוֹךְ
 25 'סדר השתלשלות' המדוד ומוגבל אֲז
 26 הַגּוֹלֵי שְׁלוֹ הוּא בְּאֹפֶן
 27 שְׁנִמְשָׁף וּמְתַגַּלָּה מִלְמַעְלָה לְמַטָּה
 28 כִּי הַמְטָה, הָאֵדָם הַתְּחַתּוֹן, קוֹלֵט
 29 וּמְכִיל בְּתוֹכוֹ אֶת הָאֹר הַזֶּה. וְעַל-
 30 דְּרָף-זָה כְּמוֹ שְׁהוּא בְּעֵינֵי הָאֹפֶן
 31 שְׁבוּ נִפְעֵלַת הַתְּגַלּוֹת הַכְּתִיבִים, הוּא
 32 בְּנוֹגֵעַ לְקְדוּשׁ הֵב' וְהִג',
 33 שְׁהַחְלוֹק בְּאֹפֶן הַמְשַׁכְּתֶם
 34 שְׁבֹאפוֹן כְּלָלִי שְׁנִיחָם נִמְשָׁכִים עַל יַד
 35 הַמְשַׁכָּה מִלְמַעְלָה לְמַטָּה, אֲבָל כְּאִמּוֹר
 36 יֵשׁ בִּינֵיהֶם עֲצָמִים הַבְּדִלִים לְגַבֵּי אֹפֶן
 37 הַהַמְשָׁכָה הוּא מְפַגֵּי שְׁהֵם
 38 חְלוֹקִים בְּמִדְּרָגָתָם וְהַבְּדִלִים
 39 בְּדְרָגוֹת הֵם הַיּוֹצִיִּים אֶת הַבְּדִלִים
 40 בְּצוּרַת הַהַמְשָׁכָה וְהַתְּגַלּוֹת. כְּפִי שֶׁהוֹלֵךְ וּמְבַאֵר.
 41 דְּקְדוּשׁ הֵב', כִּיּוֹן שְׁהִירִידָה שְׁלוֹ היא ירידה מכתר שלמעלה
 42 מִהַסְּפִירוֹת הוּא יִידָה כוֹ שְׁנַעֲשֶׂה כְּתָר לְזַעֲרֵי-אֲנָפִין הַמִּידוֹת
 43 שְׁבַעשֶׁר הַסְּפִירוֹת, כְּנ"ל (דְּזַעֲרֵי-אֲנָפִין הוּא סוֹף הָאֲצִילוֹת¹¹

(11 תו"א תרומה פא, ב. המשך תרס"ו ס"ע רפד ואילך. ובכ"מ. 12) סעיף ו (לה, א ואילך). 13) ויק"ר פכ"ד, ח. 14) קדושים יט, ב. כ, ז.

ביאור בדרך אפשר

1 ולהעיר, דְּבַמְדַּרְשׁ רַבָּה שְׁלִפְנֵינוּ הַנוֹסַח הַמִּצְוִי בִּידֵינוּ אֵיִתָּא מוֹבָא
 2 הַדָּא הוּא דְּכַתִּיב זֶהוּ שְׂכֻתוֹכָא דְּבַר אֱלֹהִים כָּל עֵדֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 3 קְדוֹשִׁים תְּהִיּוּ וְהִתְקַדְּשֶׁתֶם וְהִיִּיתֶם קְדוֹשִׁים, דְּלְכַאוּרָה מְזָה
 4 מִשְׁמַע דְּשִׁתִּי הַעֲטוּת הַכְּתִירִים שְׁנוֹתָן הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ-הוּא בְּרֵאשֵׁן
 5 שֶׁל יִשְׂרָאֵל הֵם הָאֶחָד -
 6 "קְדוֹשִׁים תְּהִיּוּ" (שְׁבַסְמִיכוֹת) 1
 7 "לְכִי קְדוֹשׁ אָנִי" (וְהַשְׁנִי -
 8 וְהִתְקַדְּשֶׁתֶם וְהִיִּיתֶם
 9 קְדוֹשִׁים) 15 (שְׁנַחֲשָׁבִים שְׁנִיָּהֶם
 10 "וְהִתְקַדְּשֶׁתֶם" וְ"וְהִיִּיתֶם קְדוֹשִׁים"
 11 לַעֲטָרָה אַחַת וְלֹא שְׁנֵי כְּתִירִים
 12 שׁוֹנִים). אָבָל בְּלִקוּטֵי תוֹרָה'
 13 מִפְּרֹשׁ, דְּשִׁתִּי הַעֲטוּת שְׁנוֹתָן
 14 בְּרֵאשֵׁן שֶׁל יִשְׂרָאֵל הֵם
 15 וְהִתְקַדְּשֶׁתֶם וְהִיִּיתֶם קְדוֹשִׁים,
 16 שְׁלִפְנֵי הַמְּדַרְשׁ נִחְשָׁבִים לְכַתֵּר אֶחָד
 17 וְקְדוֹשִׁים תְּהִיּוּ (שְׁבַסְמִיכוֹת
 18 "לְכִי קְדוֹשׁ אָנִי" לְמִירוֹת
 19 הַסְּמִיכוֹת) אֵינָה נִמְנִינָה
 20 בְּהַעֲטוּת בֵּין שְׁלוֹשׁת הַכְּתִירִים אֲלֵא
 21 שְׁלוֹשׁת הַכְּתִירִים הֵם: הַכְּתִיר שֶׁל
 22 הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ-הוּא - "כִּי קְדוֹשׁ אָנִי"
 23 וְשְׁנֵי הַכְּתִירִים בְּרֵאשֵׁם שֶׁל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 24 - "וְהִתְקַדְּשֶׁתֶם", וְ"וְהִיִּיתֶם קְדוֹשִׁים".
 25 (ד) וַיֹּשֶׁב לְבָאָר זֶה אֶת שְׁנֵי
 26 הָאוֹפְנִים בְּדִרְשׁוֹת הַפְּסוּקִים, הָאֶחָד לְפִי
 27 נוֹסַח הַמְּדַרְשׁ, וְהַשְׁנִי לְפִי הַמְּבֹאֵר
 28 בְּלִקוּטֵי תוֹרָה, עַל-פִּי עֲנִיִּין נוֹסַח
 29 מָה דְּאִיתָּא בְּמִדְרַשׁ שָׁם¹⁶,
 30 הַמוֹסֵף וּמְבִיא דְרֵשָׁה נוֹסַפֵּת עַל פְּסוּק
 31 זֶה קְדוֹשִׁים תְּהִיּוּ, יְכוֹל
 32 כְּמוֹנִי? הָאֵם הַכְּתוּב מִתְּכוּוִּין לוֹמַר
 33 שְׁעַל הִיהוּרֵי לְהִיּוֹת קְדוֹשׁ כְּמוֹ הַקְּדוּשָׁה-
 34 בְּרוּךְ-הוּא תְּלַמּוּד לּוֹמַר, הַפְּסוּק
 35 מְמַשֵּׁךְ וְאוֹמַר וּמְלַמְּדֵנוּ כִּי קְדוֹשׁ
 36 אָנִי, קְדוּשַׁתִּי לְמַעַלָּה
 37 מִקְּדוּשַׁתְּכֶם וְהָאֵם אֲכֵן לֹא מְסוּגֵל
 38 לְהַגִּיעַ לְקְדוּשַׁתוֹ שֶׁל הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ-הוּא. וְכַתֵּב עַל דְּבַרֵּי הַמְּדַרְשׁ הַלְלוּ,
 39 אֲדַמּוּר הַצִּמְחָה צְדָקָה (בְּ'אוֹר הַתּוֹרָה' רִישׁ רַאשׁ וְהַתְּחִלַּת פְּרֹשֶׁת
 40 קְדוֹשִׁים¹⁷) שְׁזָה תְּמוּנָה דְרֵשֶׁת חֲכָמֵינוּ דְּלִי זֵו תְּמוּהָה. וְהַפְּנִינָה בְּזָה
 41 בְּדַבְרֵי הַצִּמְחָה צְדָקָה (בְּפְשׁוּטוֹת) הִיא, שֶׁהַתְּמִינָה הִיא כִּי אֵיךְ שְׁיִיךְ
 42 אֶפְּלוֹ קְסֵלְקָא-דְּעָתָא אֵיךְ יִתְכַן אֶפְּלוֹ לְהַעֲלוֹת עַל הַרְעַת שְׁיִשְׂרָאֵל

ביאור בדרך אפשר

1 יְהִיּוּ קְדוֹשִׁים "כְּמוֹנִי" בְּרִגְתָּהּ הַקְּדוּשָׁה שֶׁל הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ-הוּא, וְכִי נִתָּן
 2 לְהִידְמוּת וְלְהַשְׁתוּת לְקְדוּשָׁה בְּרוּךְ-הוּא, וְלִמָּה יֵשׁ צוּרְךָ כַּפְּסוּק וּבְלִמּוּד מִיּוֹחַד
 3 לוֹמַר שְׁקְדוּשַׁת הָאָדָם הִיא פְּחוּת מִקְדוּשַׁתוֹ שֶׁל הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ-הוּא, וְלִכֵּן אוֹמַר
 4 הַצִּמְחָה צְדָקָה שֶׁהִרְבֵּר תְּמוּהָה.
 5 וּבְלִקוּטֵי תוֹרָה' פְּרֹשֶׁת
 6 נְצִבִים¹⁸ מְבֹאֵר, בְּפִירוּשׁ מֵאִמֵּר
 7 חֲכָמֵינוּ ז"ל זֶה דְּ"קְדוּשַׁתְּכֶם"
 8 קְדוּשַׁתְּכֶם שֶׁל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שְׁאִין לָהּ
 9 דְּמִיּוֹן לְקְדוּשַׁתוֹ שֶׁל הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ-הוּא
 10 הִיא הַקְּדוּשָׁה הַעֲלוּיָה
 11 שְׁנִמְשַׁכְתָּ מִלְּמַעַלָּה לְמַטָּה וּבִיאָה
 12 לִידֵי גִלּוּי עַל-יְדֵי אֲתַעְרוּתָא
 13 דְּלְתַתָּא הַתְּעוּרָה מִלְּמַטָּה, מִצַּד
 14 הָאָדָם דְּמַעֲשֵׂה הַמִּצְוֹת שֶׁהִיא
 15 קְדוּשָׁה בְּמִידָה מוֹגְבֵלָת, כִּיּוּן שְׁמַעֲשִׂי
 16 שֶׁל הָאָדָם, שֶׁהֵם הַמְּעוּרָרִים וּמְשִׁיכִים
 17 אֶת הַקְּדוּשָׁה הַזֶּה, הֵם מוֹגְבֵלִים,
 18 "וְקְדוּשַׁתִּי שְׁלִמְעָלָה
 19 מִקְּדוּשַׁתְּכֶם" הַקְּדוּשָׁה שֶׁל
 20 הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ-הוּא שְׁאִין לָהּ דְּמִיּוֹן
 21 לְמַעֲשֵׂה הָאָדָם הִיא קְדוּשָׁה
 22 אֲלוּקִית נְעֻלִית בְּיוֹתֵר שְׁאִין
 23 אֲתַעְרוּתָא דְּלְתַתָּא דְּמַעֲשֵׂה
 24 הַמִּצְוֹת מַגְעַת שָׁם, לְמַעֲשִׂי שֶׁל
 25 הָאָדָם בְּקִיּוֹם הַמִּצְוֹת בְּדֶרֶךְ 'אֲתַעְרוּתָא
 26 דְּלְתַתָּא' אֵין כּוֹחַ לְעוֹרֵר אֶת הַמְּשַׁכֵּת
 27 הַקְּדוּשָׁה הַנְּעֻלִית הוּוּ וְנִמְשַׁכְתָּ
 28 דּוּקָא עַל-יְדֵי הַתְּשׁוּבָה שֶׁהִיא
 29 עֲבוּדָה נְעֻלִית יוֹתֵר מִהַעֲבוּדָה הַרְגִילָה
 30 שֶׁל קִיּוֹם הַמִּצְוֹת. וְזָהוּ הַטַּעַם הַפְּנִימִי
 31 לְכִךְ מָה שְׁבַע-עֲלֵי-תְשׁוּבָה שֶׁבַע
 32 הִיוּ רְחוּקִים וְהִתְקַרְבוּ אֲלוּקוֹת הֵם
 33 לְמַעַלָּה וְנִמְצָאִים בְּרִגְתָּהּ יוֹתֵר גְּבוּהָה
 34 מִצְדִּיקִים גְּמוּרִים¹⁹ שְׁמַעוּלָם לֹא
 35 הִתְרַחֲקוּ, כִּי עַל-יְדֵי הַתְּשׁוּבָה
 36 הֵם בְּעֵלֵי הַתְּשׁוּבָה מְמַשִּׁיכִים
 37 מִבְּחִינַת קְדוּשַׁתִּי שְׁלִמְעָלָה
 38 מִקְּדוּשַׁתְּכֶם, שֶׁהִיא דְרָגָה שְׁלֵא נִתָּן לְהַמְשִׁיךְ וּלְגַלּוֹת עַל יְדֵי מַעֲשֵׂה
 39 הַמִּצְוֹת אֲלֵא רַק כְּכּוֹחַ עֲבוּדַת הַתְּשׁוּבָה כְּמְבֹאֵר בְּלִקוּטֵי תוֹרָה' שָׁם
 40 שְׁעַל יְדֵי עֲבוּדַת הַתְּשׁוּבָה מְגַלִּים וּמְשִׁיכִים אוֹר אֲלוּקִי מִמְּקוֹר וְשׁוֹרֵשׁ נְעֻלָּה
 41 כּוֹחַ שֶׁבְּדֶרֶךְ כֻּלָּ 'אֲתַעְרוּתָא דְּלְתַתָּא' מִצַּד הָאָדָם (מַעֲשֵׂה הַמִּצְוֹת) לֹא מְסוּגֵל
 42 לְהַגִּיעַ לְשֵׁם.

15) וכ"מ בסה"מ עזר"ת ע' קצד. ה'תש"ח ע' 201. 16) ויק"ר שם, ט. 17) ע' קה. 18) נא, ג. 19) ראה ברכות לד, ב. רמב"ם הל' תשובה פ"ז ה"ד.

ונקדשתי בתוך בני ישראל אני ה' מקדשכם

ביאור בדרך אפשר

42 כמובא לעיל, שְׁאֶפִּילוּ קִסְלָא־דְעֵתָא שְׁיֵהִיו "כְּמוֹנֵי" הוּא
 43 תְּמוּנָה, שאפילו מחשבה שמעלה על הדעת שבני ישראל, נבראים, יהיו
 44 קדושים בדרגת הקדושה של הבורא היא תמונה וְכִ'לְקוּטֵי תוֹרָה'
 45 אֵיתָא (גַם לְהַמְסַקְנָא לא רק בתור אפשרות שניתן להעלות על הדעת),
 46 שְׁעַל-יְדֵי הַתְּשׁוּבָה מִמְּשִׁיכִים
 47 הַקְּדוּשָׁה דְ"קְדוּשׁ אֲנִי", היינו
 48 שיש סוג של עבודה בעבודת האדם
 49 שכן ביכולתו להמשיך ולגלות
 50 דְלְכְאוּרָה הֵם סְכוּרוֹת הַפְּכוּכוֹת
 51 לחלוטין ואיך תיתכן כזו מחלוקת מן
 52 הקצה אל הקצה?
 53 וַיֵּשׁ לְזִמְרָה הַבִּיאוּר בְּזָה,
 54 שבעצם אין כאן מחלוקת אלא דְמָה
 55 שְׁכַתְּבֵי הַצִּמְחָה צְדָקָה שְׁזָה
 56 תְּמוּנָה, הַכְּנֻנָה בְּזָה הִיא,
 57 שְׁאֵין לָזָה מְקוֹם בְּשִׁכְלָה
 58 האנושי, ולא זו בלבד אלא שאין לזה
 59 מקום בשכל האנושי שאין לזה מקום
 60 גַם לֹא בְּחֻמְרָה שְׁלִמְעֵלָה
 61 החכמה האלוקית העליונה. דְכִינֵן
 62 שְׁעַל-פִּי סֵדֵר הַהִשְׁתַּלְשְׁלוֹת
 63 [שְׁנֻקְבַע כְּפִי שְׁגֻזְרָה חֻכְמָתוֹ
 64 תְּבַרְךָ והוא מתנהל כמתחייב
 65 מהחכמה האלוקית העליונה]
 66 'נְבִרָא' הוּא פְּאִין-עֲרוּךְ
 67 לְבוּרָא, ואין כל מקום לדמיון
 68 והשוואה בין נברא ובורא, לכן כל עוד
 69 הדברים מתנהלים על פי השכל
 70 והחכמה אֵין שְׁנֵךְ אֶפִּילוּ
 71 קִסְלָא־דְעֵתָא לא יתכן אפילו
 72 להעלות על הדעת (ובוודאי שאין
 73 מקום למסקנה כזו) שְׁיֵהִיו
 74 "כְּמוֹנֵי" ולומר שבני ישראל יכולים
 75 להיות קדושים בקדושה דומה
 76 לקדושתו של הקדוש-ברוך-הוא. אֶכְלָ
 77 לְגַבֵּי עֲצָמוֹת אֹר-אֵין-סוּף
 78 שלמעלה מעלה מבחינת החכמה והמוחין אֵין שְׁנֵךְ שׁוֹם גְּדָרִים, דְמִי
 79 יֹאמֵר לוֹ מָה תַּעֲשֶׂה²¹ והקדוש-ברוך-הוא בעצמו לא נתון בשום
 80 הגדרות. וְכִינֵן שְׁעַל-יְדֵי הַתְּשׁוּבָה מְגִיעִים 'נוגעים' בְּעֲצָמוֹת
 81 אֹר-אֵין-סוּף שְׁלִמְעֵלָה מְחַכְמָה [כְּפִידוּעַ מאמר חכמינו ז"ל
 82 במדרש בְּעֵנְן שְׁאֵלוֹ מָה תִּהְיֶה הַתְּקֵנָה שֶׁל מִי שֶׁחָטָא לְתוֹרָה כּו',

ביאור בדרך אפשר

1 וְלְכְאוּרָה צְרִיף לִזְמֵר, דְהַמְעֵלָה וְהִיתְרוֹן שְׁבַבְעֵלִי-תְּשׁוּבָה עַל
 2 צְדִיקִים גְּמוּרִים, לגבי הדרגה שממנה נשפעת ונמשכת הקדושה אֶף
 3 שְׁגַם בְּצְדִיקִים יִשְׁנָה הַעֲבוּדָה דְג' פְּעָמִים קְדוּשׁ, וְקְדוּשׁ
 4 הָא' הוּא קְדוּשׁ אֲנִי (קְדוּשְׁתִּי שְׁלִמְעֵלָה מְקְדוּשְׁתְּכֶם), ואם
 5 כן לכאורה גם עבודת הצדיקים
 6 ממשיכה התגלות מקדושתו של
 7 הקדוש-ברוך-הוא בעצמו, ולמה
 8 אומרים שהדבר הוא רק בכוחם של
 9 בעלי תשובה? אלא הביאור הוּא,
 10 שְׁהַגְלוּי דְקְדוּשׁ הָא'
 11 בְּצְדִיקִים הוּא אִמְנֵם הַמְשַׁכָּה
 12 והתגלות מקדושתו של הקדוש-ברוך-
 13 הוּא בְּאוּפֵן דְהַעֲלָאָה לְמַעְלָה,
 14 כמבואר לעיל לגבי אופן המשכת
 15 הכתר שלמעלה מהספירות שהיא
 16 בהתעוררות מלמטה למעלה בדרך
 17 העלאה, היינו שְׁמִשְׁתַּוְּקִים
 18 הצדיקים שעוברים את ה' בדרך זו
 19 לְצֵאת מִמְּצִיאוֹתָם לְצֵאת מַגְדִּי
 20 מְצִיאוֹתָם, ומוכנים לוותר על כל
 21 המציאות שלהם וְלִיכְלָל
 22 בְּקְדוּשְׁתּוֹ יְתַבְרַךְ כִּהִתְכַלְלוֹת נֹר
 23 בַּבּוֹקָה (וְזֶה שְׁנֻמְשָׁף לָהֶם
 24 כְּמוֹ שְׁהֵם לְמַטָּה, מבלי לצאת
 25 מַגְדִּי מְצִיאוֹתָם, הוּא רַק קְדוּשׁ
 26 הַב' וְהַג' הכתר של המידות והכתר
 27 של ספירת המלכות שגם הם כתרים
 28 שקשורים באור איך-סוף, אבל הדבר
 29 הוּא כְּפִי שֶׁנִּמְשַׁכּוֹ לְתוֹךְ הַגְּדָרִים
 30 וההגבלות, כמבואר לעיל),
 31 וּבְבַעֲלֵי-תְּשׁוּבָה, גַם קְדוּשׁ
 32 הָא' הַמְשַׁכָּה הַכֹּתֵר שֶׁלִּמְעֵלָה
 33 מהספירות שהוא עניין קדושתו של
 34 הקדוש-ברוך-הוא שאין לה דמיון
 35 ל"קדושתכם" הוּא בְּאוּפֵן
 36 דְהַמְשַׁכָּה לְמַטָּה בְּאוּפֵן שֶׁהִדְבֵּר
 37 בכלל לא תלוי בעבודת האדם.
 38 וְצְרִיף לְהִבִּין, אֵיךְ אֶפְשָׁר כִּיצַד יִתְכַן שְׁתוּמְשָׁף הַקְּדוּשָׁה
 39 דְ"קְדוּשׁ אֲנִי" לְמַטָּה²⁰ והרי זו קדושתו של הקדוש-ברוך-הוא
 40 שלמעלה מהנבראים וקדוש' ומובדל מהם לגמרי?
 41 וְכִינֵן אֵינוֹ מוֹכֵן, דְכִ'אֹר הַתְּוֹרָה' לַאֲדַמּוּרֵי הַצְּמִחָה-צְדָקָה אֵיתָא,

(20) ולהעיר, שבלקו"ת נציבים מדבר בדרגא נעלית יותר מבלקו"ת בפרשתנו. דבלקו"ת בפרשתנו שקדוש הא' הוא כתר (דבפשטות הוא אריך), ובלקו"ת נציבים (נב, ג) שקדושתכם שנמשך ע"י המצוות הוא אריך, וקדושתו שלמעלה מקדושתכם הוא עתיק. ואעפ"כ מבואר שם שגם קדושתו נמשכת למטה. (21) ע"פ לשון הכתוב - איוב ט, יב.

שבת פרשת אמור, י"ג אייר, ה'תשכ"ה

ביאור בדרך אפשר

1 והמענה היה שאין לו תקנה שאלו להקב"ה כו' אמר יעשה
 2 תשובה ויתכפר לו²², דהמענה יעשה תשובה כו' בא דוקא
 3 מהקב"ה שלמעלה מחכמה דתורה שמבחינתה אין לחוטא
 4 תקנה], לכן על-ידי התשובה, "יכול כמוני" והאדם יכול להגיע
 5 לקדושה ברמה כזאת שבדרך כלל אכן
 6 לא יתכן להעלות על הדעת שהיא
 7 קדושה שנברא מסוגל להגיע אליה,
 8 ומצא שלמעשה דברי הצמח-צדק
 9 שעצם הסברא של קדושה "כמוני" היא
 10 דבר תמוה לא סותרים לדברי אדמו"ר
 11 הזקן שבעבודת התשובה הדבר כן
 12 אפשרי כי אמנם לפי השכל הרבר
 13 תמוה אבל בכוחה של עבודת התשובה
 14 לפעול ולהמשיך גם את מה שלמעלה
 15 מהשכל.
 16 ועל-פי-יזה ימתק ויובן יותר דבר
 17 נוסף שלכאורה דורש ביאור מה
 18 שמפשוטות לשון הכתוב
 19 קדושים תהיו כי קדוש אני
 20 (ולפי פשוטו פירוש הפסוק הוא
 21 ש"קדוש אני" הוא הטעם
 22 וההסברה על "קדושים
 23 תהיו" כלומר שהציווי לבני ישראל
 24 "קדושים תהיו" נובע מכך שהקדוש-
 25 ברוך-הוא קדוש) ומה משמע
 26 שהציווי "קדושים תהיו" הוא
 27 שקדושתם של ישראל צריכה
 28 להיות בדומה לקדושתו
 29 יתברך, ולכאורה איך זה יתכן והרי
 30 כאמור הפער בין בורא ונברא הוא
 31 באין-ערוך וללא כל דמיון והשוואה,
 32 אבל לפי האמור לעיל הדבר מובן כי
 33 על-ידי עבודת התשובה
 34 מגיעים לקדושה זו ואכן יש
 35 בכוחו של יהודי להגיע לקדושה
 36 הדומה לקדושתו של הקדוש-ברוך-
 37 הוא בעצמו (כביכול). ולהעיר
 38 מהפירוש²³ ביכול כמוני —
 39 אשר בנוסף למשמעות הפשוטה של
 40 דברי המדרש "יכול כמוני" בתמימה, יש גם פירוש חסידי, "יכול כמוני"
 41 בניהוּתא היינו שאכן יש בכוחו של יהודי להגיע לקדושה שתהיה דומה
 42 לקדושה העליונה.

ביאור בדרך אפשר

43 (ה) ויש לומר, דשני הבאורים האמורים לעיל בנוגע להפסוקים
 44 שבהם נרמזות שתי העטרות שנתן בראש בניו (אם נכלל
 45 בזה גם הפסוק קדושים תהיו כפי ששמע מהמדרש שלפנינו או
 46 שפסוק זה לא נמנה בין שני הכתרים הללו, כפי שמבואר ב'לקוטי תורה')
 47 ושני הפרושים ב"יכול
 48 כמוני" (האם הכוונה בתמימה או
 49 בניחותא), תלויים זה בזה.
 50 דלפרוש לפי הפירוש ש"יכול
 51 כמוני" הוא בלשון תמימה
 52 והמדרש בא לומר שהאדם לא יכול
 53 להיות קדוש בקדושתו של הקדוש-
 54 ברוך-הוא — הקדושה
 55 ד"קדושים תהיו" נכללת
 56 בקדושתכם שלמטה
 57 מקדושתך, כי פירוש זה מרגיש את
 58 הפער וריחוק הערך הגדול בין
 59 "קדושתכם" של בני ישראל
 60 ל"קדושתך" של הקדוש-ברוך-הוא
 61 ולכן "קדושים תהיו" הוא
 62 בכלל העטרות והוא אחד משני
 63 הכתרים שנתן בראש בניו,
 64 ולהפירוש אבל לפי הפירוש
 65 "יכול כמוני" בניהוּתא
 66 המרגיש שכן יכול להיות דמיון בין
 67 הקדושה של הנברא לקדושה של
 68 הבורא (כי באמצעות עבודת התשובה
 69 עבודת האדם מגעת ונוגעת' עד
 70 עצמותו של הקדוש-ברוך-הוא) —
 71 הקדושה ד"קדושים תהיו"
 72 היא הקדושה ד"קדוש אני"
 73 (שהיא העטרה שנטל
 74 לעצמו) ושניהם שייכים לאותה
 75 בחינה עליונה בכתר, ושתי
 76 העטרות שנתן בראש בניו
 77 הם "והתקדשתם והייתם
 78 קדושים" שהם שתי בחינות יותר
 79 נמוכות בכתר (כמבואר לעיל
 80 בפרטיות).
 81 ומה שקתוב במדרש
 82 שהקדושה ד"קדוש אני" היא העטרה שנטל לעצמו, אף
 83 שגם קדושה זו נמשכת לישראל, ואם כן לכאורה איך אפשר לומר
 84 שלפי אחד הפירושים הקדושה של "קדוש אני" והקדושה של בני ישראל

(22) יל"ש תהלים רמז תשב. ועוד. וראה ד"ה שובה ישראל תרכ"ט (סה"מ תרכ"ט ע' שלח ואילך). ד"ה טוב וישר תרס"ד (סה"מ תרס"ד ע' רעא ואילך [בהוצאת תשנ"ד - ע' קא ואילך]). ד"ה ביוהשמע'צ תער"ב (סה"מ תער"ב-תרע"ו ע' לב). ועוד. (23) מאור עינים עה"פ (מז, ב).

ונקדשתי בתוך בני ישראל אני ה' מקדשכם

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

42 וְלִיכַלֵּל בְּקִדּוֹשׁ שׁוֹזְהוּ עֲבוֹדַת הַצְּדִיקִים), הוּא, כִּי בְּפָרֶשֶׁת אַתֶּם
 43 נִצְבִּים הַיּוֹם, שְׁקוֹרִין בְּקִרְיַת הַתּוֹרָה קוֹדֵם רֹאש־הַשָּׁנָה²⁵,
 44 הוּא זְמַן הַתְּשׁוּבָה וְלִכֵּן בְּמֵאמְרֵים שֶׁל פִּרְשֵׁת נִיצְבִים מְדוּבָר עַל הַמַּעֲלָה
 45 הַמִּיּוּחָדֶת שֶׁאִפְשֵׁר לְהַגִּיעַ אֵלֶיהָ דוּקָא עַל יְדֵי עֲבוֹדַת הַתְּשׁוּבָה. וּבְפָרֶשֶׁת לְפִי
 46 הַמְּבָאָר בְּלִקוּטֵי תוֹרָה²⁶
 47 שֶׁהַתְּשׁוּבָה דְ-אַתֶּם נִצְבִּים
 48 הַיּוֹם כּוֹלְכֶם לְפָנַי הַיּוֹם גּוֹ'
 49 הַתּוֹכֵן הַפְּנִימִי שֶׁל עֲבוֹדַת הַתְּשׁוּבָה הוּוּ
 50 הוּא שְׁכָל הַנְּשׂוּמוֹת שֶׁל כָּל בְּנֵי
 51 יִשְׂרָאֵל ("כּוֹלְכֶם") מִתְּעַלְלוֹת
 52 לְמַעַלְהָ בְּמִקּוֹר חוֹצְבִים הַשּׁוֹרֵשׁ
 53 וְהַמְּקוֹר הָאֱלוּקִי שֶׁמִּמֶּנּוּ נִחְצְבוּ
 54 הַנְּשׂוּמוֹת.
 55 וְלִכֵּן בְּהַדְרֹשִׁים מֵאֵמֶר הַחֲסִידוֹת
 56 דְּפָרֶשֶׁת נִצְבִּים מְבּוֹאָר לְהִדְיָא
 57 בְּמִפּוֹרֵשׁ עֲנִינָה שֶׁל הַהִמְשָׁכָה
 58 דְּקִדּוּשָׁתִי שְׁלֹמְעֵלָה
 59 מְקִדּוּשְׁתְּכֶם²⁷, וְכִיֻּצֵּר גַם הִיא
 60 נִמְשַׁכֶּת וּמִתְגַּלָּה בְּאֵדָם כִּי עַל-יְדֵי
 61 שְׁנִשְׂמוֹת יִשְׂרָאֵל מִתְּעַלְלוֹת
 62 לְמִקּוֹר חוֹצְבִים וּמִגִּיעוֹת לְשִׁרְשֵׁם
 63 הָאֱלוּקִי לְמַעַלְהָ נִמְשָׁךְ לָהֶם גַּם
 64 הַעֲטָרָה שְׁנִטְלָה לְעִצְמוֹ ("כִּנּוּל"
 65 סְעִיף ה) וְהַקְדוּשָׁה שֶׁלָּהֶם הִיא חֵלֶק
 66 מִכְתָּר וְהַעֲטָרָה שֶׁל "כִּי קִדּוֹשׁ אֲנִי".
 67 וּבְהַדְרֹשִׁים וְאֵילּוּ בְּמֵאמְרֵי
 68 הַחֲסִידוֹת דְּהַפְּרָשִׁיּוֹת שְׁקוֹרִין
 69 בִּימֵי סְפִירַת הָעוֹמֵר, פִּרְשֵׁת
 70 אֲמוֹר בַּה מוֹפִיעַ הַפְּסוּק "וּנְקַדְשֵׁתִי",
 71 וּפְרִשֵׁת קִדּוּשִׁים בַּה מוֹפִיעַ הַצִּיּוּר
 72 "קִדּוּשִׁים תְּהִיוּ", הֵנָּה כִּיּוֹן
 73 שֶׁהַעֲבוּדָה דְּסְפִירַת הָעוֹמֵר
 74 הִיא (לֹא בְּאֹפֶן דְּדִילּוּג
 75 תְּשׁוּבָה²⁸ שֶׁהִיא הַתְּעַלְלוֹת שֶׁלֹּא
 76 בְּסִדֵּר וְהַרְגָּה אֲלֵא בְּמַעֲבֵר קִיצוּנִי)
 77 אֲלֵא אֲדָרְבָּא) סְפִירַת הָעוֹמֵר הִיא
 78 עֲבוּדָה בְּסִדֵּר וְהַדְרָגָה (יּוֹם
 79 אֶחָד, שְׁנֵי יָמִים, וְכוּ').
 80 וְהַתְּעַלְלוֹת הִיא שֶׁלֹּב אַחַר שֶׁלֹּב וְלֹא
 81 מַעֲבֵר וְדִילּוּג קִיצוּנִי), בָּא עֲנִין זֶה דְּהַמְשַׁכֶּת קִדּוּשָׁתִי שְׁלֹמְעֵלָה
 82 מְקִדּוּשְׁתְּכֶם בְּרִמְזוֹ.

1 ("קִדּוּשִׁים תְּהִיוּ" אֲמוֹר בְּסוּמֵךְ ל"קִדּוּשׁ אֲנִי") מִחוֹבְרוֹת וְכַלּוּלוֹת יַחַד? כִּדְּ
 2 לְעֵנוֹת עַל שֶׁאֵלֶּה זֶה יֵשׁ לּוֹמֵר, שֶׁאֵכֵן לֵאמֹתוֹ שֶׁל דְּבַר אֵין הַמְשַׁכָּה שֶׁל
 3 "קִדּוּשׁ אֲנִי" מִמֶּשׁ בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כִּי הַמְשַׁכֶּת הַקְדוּשָׁה דְ"קִדּוּשׁ
 4 אֲנִי" בְּבַעֲלֵי-תְשׁוּבָה הִיא (לֹא מִצַּד הַמְצִיאוֹת שְׁלָהֶם²⁴ וְאֵין
 5 הַכּוֹנֵנָה שֶׁהַמְצִיאוֹת שְׁלָהֶם הִיא
 6 הַמַּעֲוֵרֶת אֶת הַהִמְשַׁכָּה הַנְּעִלִית הַזֶּה, כִּי
 7 אֵכֵן אֵילּוּ הַהִמְשַׁכָּה שֶׁל "קִדּוּשׁ אֲנִי"
 8 הִיִּתְהָה בְּאֵה וְנִקְלַטָּת בְּתוֹךְ גִּרְדֵי
 9 הַמְצִיאוֹת שְׁלָהֶם הִיא הִיִּתְהָה הַפּוֹכֶת
 10 לְעֵנִין אֶחָד עִם "קִדּוּשׁ אֲנִי" וְנִכְלַלָּת
 11 עִימּוֹ בְּאוֹתָהּ עֲטָרָה אֲלֵא) הַסִּיבָה
 12 לְכֵן שְׁבַעֲלֵי תְשׁוּבָה זּוֹכִים שְׁתּוּמֵשׁךְ
 13 בְּהֵם בְּחִינַת "קִדּוּשׁ אֲנִי" הִיא לְפִי
 14 שְׁעַל-יְדֵי הַתְּשׁוּבָה מִתְגַּלָּה
 15 שְׁרֵשׁ הַנְּשׂוּמָה שֶׁהוּא 'חֲדָ' עִם
 16 הַ'עֲצָמוֹת' וּמִכֵּאֵן נּוֹבַעַת
 17 הַהִתְאַחָדוֹת שֶׁל הַקְדוּשָׁה שְׁלָהֶם עִם
 18 הַקְדוּשָׁה הַעֲלִיוֹנָה. וְנִמְצָא, דְּגַם
 19 לְאַחֲרֵי שֶׁהַעֲטָרָה שֶׁל "קִדּוּשׁ
 20 אֲנִי" יִשְׁנָה בְּיִשְׂרָאֵל, וְנִמְשַׁכָּה
 21 אֵלֶיהֶם (עַל יְדֵי עֲבוֹדַת הַתְּשׁוּבָה) הִיא
 22 עֲרִיין בְּרֵאשׁוֹ שֶׁל הַמְּלָךְ (וְלֹא
 23 נִתְּנָה לְאַחַר, גַּם לֹא לְבָנִיו)
 24 וְצִדְקוֹ דְּבִרְי הַמְדוּרֵשׁ שֶׁאֵת הַעֲטָרָה הוּוּ
 25 "נִטְלָה לְעִצְמוֹ", כִּי כֵּאֲמוֹר הַהִמְשַׁכָּה
 26 הִיא בְּאֹפֶן כּוֹזֵה שֶׁלֹּא חָל שִׁינּוּי בְּגִרְדֵי
 27 הַמְצִיאוֹת שְׁלָהֶם עֲצֻמָּם, וְהֵם מְצִידִים
 28 עֲדִיין לֹא שִׁיכִים אֵלֶיהָ.
 29 (ו) וְיֵשׁ לּוֹמֵר, דְּזֶה שְׁעַנִּין
 30 הַהִמְשַׁכָּה דְּקִדּוּשָׁתִי שְׁלֹמְעֵלָה
 31 מְקִדּוּשְׁתְּכֶם, מְבּוֹאָר לְהִדְיָא
 32 בְּמִפּוֹרֵשׁ בְּהַדְרֹשִׁים מֵאֵמֶר
 33 הַחֲסִידוֹת דְּפָרֶשֶׁת נִצְבִּים, מֵה'
 34 שְׂאִינְכֵן בְּהַדְרֹשִׁים
 35 דְּפָרֶשֶׁתֵנּוּ, פִּרְשֵׁת אֲמוֹר עַל הַפְּסוּק
 36 "וּנְקַדְשֵׁתִי", בָּא עֲנִין זֶה רַק
 37 בְּרִמְזוֹ (וְמֵה שְׁכַתּוֹב לְהִדְיָא
 38 בְּמִפּוֹרֵשׁ בְּדִרְוִשִׁים אֲלֵה הוּא
 39 שֶׁהַגִּילּוּי דְּקִדּוּשׁ הָא' בְּרִגְה
 40 הָרֵאשׁוֹנָה וְהַנְּעִלִית (כְּתָר שֶׁלְמַעַל מִהַסְפִּירוֹת) בְּאֹפֶן
 41 דְּהַעֲלָאָה מְלֻמְטָה לְמַעַלְהָ, שְׁרוּצָה לְצִאת מִמְצִיאוֹתוֹ

24) כי הגילוי דקדוש הא' (קדוש אני) ששייך למציאות האדם הוא רק באופן דהעלאה (שירצה ליכלל) ולא באופן דהמשכה. (25 תוס' - מגילה לא, סע"ב. טושו"ע או"ח סתכ"ח ס"ד. לקו"ת ר"פ נצבים (מד, א). 26) שם. 27) ואולי י"ל, דזהו גם מהביאורים ע"ז שבלקו"ת נצבים גם הדרגא דקדושתכם שע"י המצוות היא נעלית יותר (ראה לעיל הערה 20) - כי ע"י התשובה, התומ"צ הם באופן נעלה יותר. 28) ראה לקו"ת דרושים לשבת שובה סה, א. ד"ה שובה ישראל ה'תשל"ו (תורת מנחם - ספר המאמרים תשרי ע' פג ואילך).

שבת פרשת אמור, י"ג אייר, ה'תשכ"ה

ביאור בדרך אפשר

1 וַיֵּשׁ לֹמֶר, דָּזָה שְׁמוּבָא בְּדְרוּשִׁים אֱלֹה עֲנִין זֶה בְּרָמֵז
 2 עַל-כָּל-פְּנִים, למרות שאם הכוונה היא להדגיש את סדר העבודה כפי
 3 שהוא בימי ספירת העומר לכאורה לא היה צריך להזכיר את סדר העבודה
 4 הוזה כלל הוא פי ספירת העומר הוא עֲנִין בְּרוּר נֶפֶשׁ
 5 הַבְּהֵמִית²⁹, כמבואר בהרחבה
 6 בתורת החסידות שלכן קרבן העומר בְּרָמֵז. וַיֵּשׁ לֹמֶר, דָּזָה שְׁמוּבָא בְּדְרוּשִׁים אֱלֹה
 7 עֲנִין זֶה בְּרָמֵז עַל-כָּל-פְּנִים, הוא פי ספירת
 8 הָעוֹמֵר הוא עֲנִין בְּרוּר נֶפֶשׁ הַבְּהֵמִית²⁹, וּבְרוּר
 9 נֶפֶשׁ הַבְּהֵמִית הוא כְּעֲנִין הַתְּשׁוּבָה³⁰. וַיֵּשׁ
 10 לְהוֹסִיף, דְּפָרְשֵׁת אָמֹר קוֹרִין בְּרוּב הַשָּׁנִים
 11 בְּשֶׁבֶת שְׁבִסְמִיכוֹת לְפָסַח שָׁנִי, דְּפָסַח שָׁנִי הוא
 12 עֲנִין הַתְּשׁוּבָה. וְכַמְבֹּאֵר בְּאֵרוּכָה בְּמָקוֹם אַחֵר³¹
 13 דְּפָסַח רֵאשׁוֹן הוא עֲנִין עֲבוֹדַת הַצְּדִיקִים, וּפָסַח
 14 שָׁנִי הוא עֲנִין עֲבוֹדַת הַתְּשׁוּבָה. וְלָכֵן גַּם
 15 בְּהִדְרוּשִׁים דְּפָרְשֵׁת אָמֹר מְרוּמֵז הָעֲנִין
 16 דְּהַמְשַׁכֵּת קְדוּשַׁתִּי שְׁלַמְעֵלָה מְקֻדְשֵׁתְכֶם, יִכּוֹל
 17 קוֹרִין בְּרוּב הַשָּׁנִים¹²
 18 בְּשֶׁבֶת שְׁבִסְמִיכוֹת לְפָסַח שָׁנִי, י"ד באייר דְּפָסַח שָׁנִי שהוא יום
 19 שְׁנֻכְבַּע לְהַקְרִיב קָרְבַּן פֶּסַח בְּמִיּוּחַד עֲבוּר מִי שְׁלֵא הַקְרִיב בְּפֶסַח רֵאשׁוֹן בִּי"ד

ביאור בדרך אפשר

22 בניסן בתור תיקון והשלמת החסר הוא עֲנִין הַתְּשׁוּבָה. וְכַמְבֹּאֵר
 23 בְּאֵרוּכָה בְּמָקוֹם אַחֵר³¹ דְּפָסַח רֵאשׁוֹן הוא עֲנִין עֲבוֹדַת
 24 הַצְּדִיקִים, בהתאם למבואר בתורת החסידות בהרחבה שבחודש ניסן עיקר
 25 העבודה היא בדרך 'המשכה' שהיא עבודת הצדיקים (וכפי שהיה ביציאת
 26 מצרים עצמה כאשר נגלה עליהם מלך
 27 מלכי המלכים הקדוש-ברוך-הוא
 28 וגאלם' בהתעוררות מלמעלה למטה,
 29 ובחודשי אלול ותשרי עיקר העבודה
 30 היא עבודת התשובה מצד האדם בדרך
 31 העלאה מלמטה למעלה) וּפָסַח שָׁנִי
 32 הוא עֲנִין עֲבוֹדַת הַתְּשׁוּבָה.
 33 וְלָכֵן גַּם בְּהִדְרוּשִׁים דְּפָרְשֵׁת
 34 אָמֹר מְרוּמֵז הָעֲנִין דְּהַמְשַׁכֵּת
 35 קְדוּשַׁתִּי שְׁלַמְעֵלָה
 36 מְקֻדְשֵׁתְכֶם, "יכול כְּמוֹנִי"
 37 בְּנִיחּוּתָא שהיא המשכה והתגלות
 38 שאפשרית רק בכוחה של עבודת
 39 התשובה, אלא שבמאמרי החסידות
 40 של פרשת אמור הדבר נזכר רק ברמז
 41 ואילו במאמרים לפרשת ניצבים העניין מבואר בצורה מפורשת, כמבואר
 42 לעיל.

29) לקו"ת ויקרא ג, א. פרשתנו לה, ד. הנסמן בתורת מנחם - ספר המאמרים אייר ע' רסד הערה 4. 30) תו"א מקץ לג, ב. ושם, שלכן ע"י בירור נה"ב נמשך הגילוי דקדושתו שלמעלה מקדושתכם. וראה שם לד, ריש ע"ג בענין ספירת העומר.
 31) לקו"ש חלק ח"י ע' 119 ואילך. ובכ"מ.

המשך ביאור למסכת קידושין ליום שישי עמוד ב

1 אָמַר אֲבִי, בּוֹלְהוּ - כל משפחות כהונה אלו יתְּבַן בְּשׁוּרָא
 2 דְּבִנְהִיָּדָעָא - בתוך חומת העיר נהרדעא. מבארת הגמרא: וְשִׁמּוּאֵל
 3 הַסּוּבֵר שְׁעוּזֵי פְּנִים שִׁבְכֵהֵנִים פְּסוּלִים הֵם פְּלִינָא דְּרַבִּי אֱלֵעָזָר, דְּאָמַר
 4 רַבִּי אֱלֵעָזָר, אִם רְאִיתָ בְּהֵן שְׁוֹהֵג בְּעוֹזֹת מִצָּח, אַל תִּתְּרַחַר אַחֲרָיו
 5 שְׁמֹא יֵשׁ פְּסוּל בְּמִשְׁפַּחְתּוֹ, כִּיּוֹן שְׁדַרְכֵם שֶׁל הַכֹּהֲנִים לֵהוִיּוֹת בְּנֵי
 6 מְרִיבָה וּלְנַהוּג בְּעוֹזֹת, שְׁנֵאמַר (הוֹשֵׁעַ ד ד) 'עֲמִדָּה בְּמִרְיָה בְּהֵן', הֲרִי
 7 מַעֲדִיד הַכְּתוּב שֶׁהַכֹּהֲנִים בְּעֵלֵי רִיב.
 8 חוורת הגמרא לענין נושא אשה פסולה: אָמַר רַבִּי אֲבִין בַּר רַב אֲדָא
 9 אָמַר רַב, כָּל הַנּוֹשֵׂא אִשָּׁה שְׂאִינָה הוֹנְגָת לֹו - פְּסוּלָה לֹו, בְּשֶׁתְּקַדֵּשׁ
 10 בְּרוּךְ הוּא מְשַׁרְה שְׁכִינְתּוֹ, מַעֲדִיד עַל כָּל תְּשַׁבְּתִים שֶׁהֵם מְשֻׁלּוּ, וְאִין
 11 מַעֲדִיד עָלָיו, שְׁנֵאמַר (תהלים קכב ד) 'שְׁכִבְתִּי יְה', עֲדוּת לְיִשְׂרָאֵל,
 12 כְּלֹמֶר, שֶׁמַּעֲדִיד עַל אֵלּוּ שֶׁהֵם יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם מְשֻׁלּוּ, וְדוֹרְשִׁים אֵת
 13 הַפְּסוּק כִּךְ, אִימְתִי הָיוּ עֲדוּת לְיִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם מְשֻׁלּוּ, בְּזִמְן שְׁתְּשַׁבְּתִים
 14 'שְׁכִבְתִּי יְה' - כְּשֶׁהֵם מִיּוֹחֲדִים לֹו וְנוֹשְׂאִים נְשִׁים מִיּוֹחֲסוֹת וְכִשְׁרוֹת.
 15 אָמַר רַבִּי חֲמָא חֲנִינָא, בְּשֶׁתְּקַדֵּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשַׁרְה שְׁכִינְתּוֹ עַל
 16 יִשְׂרָאֵל, אִין מְשַׁרְה אֱלֹא עַל מְשַׁפְּחוֹת מִיּוֹחֲסוֹת שְׁבִי'שְׂרָאֵל, שְׁנֵאמַר
 17 (ירמיהו ל כה) 'בְּעֵת הַהִיא נָאֵם ה', אֲהִיָּה לְאֱלֹהִים לְכָל מְשַׁפְּחוֹת
 18 יִשְׂרָאֵל, וְכִיּוֹן שֶׁלְּכָל יִשְׂרָאֵל' לֹא נֵאמַר, אֱלֹא נֵאמַר 'לְכָל מְשַׁפְּחוֹת
 19 יִשְׂרָאֵל', לְמַדִּים שֶׁאִין הִשְׁרָאת הַשְּׁכִינָה אֵלּא עַל מְשַׁפְּחוֹת
 20 מִיּוֹחֲסוֹת וְכִשְׁרוֹת שְׁבִי'שְׂרָאֵל.

21 מוסיפה הגמרא לבאר: נאמר בהמשך הפסוק (שם) '[וְהִתְקַדַּח] יְהוָה לִי
 22 לְעֵם'. אָמַר רַבִּי בַר רַב הוֹנָא, זֶו מַעֲלָה יְתִירָה שִׁישׁ בֵּין יִשְׂרָאֵל לְגֵרִים,
 23 דְּאִילוּ בְּיִשְׂרָאֵל כְּתִיב בְּהוּ בַתְּחִילַת הַפְּסוּק (ירמיהו לא לב) 'וְהִיִּיתִי
 24 לְעַם לְאֱלֹהִים' וְרַק בְּהַמְשָׁךְ נֵאמַר '[וְהִתְקַדַּח] יְהוָה לִי לְעֵם', וְהִיִּינוּ,
 25 שְׁבַתְּחִילָה מְשַׁרְה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵת שְׁכִינְתּוֹ עֲלֵיהֶם אֵף עַל פִּי
 26 שְׂאִינֵם נוֹהֲגִים כְּעֻמּוֹ, וּמִתּוֹךְ שֶׁמְקַרֵּב אוֹתָם יְשׁוּבוּ לְנַהוּג כְּעֻמּוֹ,
 27 וְאִילוּ בְּגֵרִים כְּתִיב (שם ל כא-כב) 'מִי הוּא זֶה עָרַב אֵת לְבָבוֹ לְנִשְׁתַּת
 28 אֱלֹהֵי נָאֵם ה', וּבַתְּחִילָה נֵאמַר 'וְהִיִּיתָ לִי לְעֵם' וְרַק בְּהַמְשָׁךְ נֵאמַר
 29 'וְאֲנִי אֲהִיָּה לְעַם לְאֱלֹהִים', וְהִיִּינוּ, שְׁבַתְּחִילָה יִיטִיבוּ הַגֵּרִים אֵת
 30 מַעֲשֵׂיהֶם וְיִתְקַרְבוּ אֵל ה'/ וְרַק אַחַר כִּךְ יִקְרַבֵם ה'. וְבוֹזָה עֲדִיפָה
 31 מַעֲלַת יִשְׂרָאֵל עַל הַגֵּרִים.
 32 אָמַר רַבִּי חֲלַבּוֹ, קָשִׁים גֵּרִים לְיִשְׂרָאֵל כְּסַפְּחַת - כְּנֻגַע צְרַעַת הַנִּקְרָא
 33 'סַפְּחַת' וְקִשָּׁה לְאִדָּם הַנּוֹגֵעַ בּוֹ, שְׁנֵאמַר (ישעיהו יד א) 'וְנִלְוָה הַגֵּר
 34 עֲלֵיהֶם וְנִסְפְּחוּ עַל בֵּית יַעֲקֹב', וּמִמֶּנָּה דְּכְתִיב כֵּן - לְעֲנִין גֵּרִים
 35 'וְנִסְפְּחוּ', וְכְתִיב הַתָּם (ויקרא יד נו) בְּעֲנִין הַנּוֹגְעִים לְשִׂמְחָת וְלִסְפַּחַת,
 36 לְמַדִּים שְׁדִימָה הַכְּתוּב אֵת הַגֵּרִים לְנֻגַע הַסַּפְּחַת. וְהִיִּינוּ מְשׁוּם
 37 שֶׁהַגֵּרִים אֵינֵם זֹהִירִין בְּמִצְוֹת וְהַיִּשְׂרָאֵלִים הַרְגִילִים אֵצֶלֶם לֹמְדִים
 38 מִמַּעֲשֵׂיהֶם.
 39 אָמַר רַבִּי חֲמָא בַר חֲנִינָא, בְּשֶׁתְּקַדֵּשׁ בְּרוּךְ הוּא

בס"ד. שיחת שבת פרשת אמור, י"ג אייר, ה'תשכ"ה.

בלתי מוגה

- א. הביאור בפירוש רש"י ריש פרשתנו, "אמור אל הכהנים", "אמור ואמרת, להזהיר גדולים על הקטנים" - דכיון שנאמר "אמור" אל הכהנים, אי אפשר לפרש שהכפל ד"אמור ואמרת" הוא "להזהיר בית-דין על הכהנים", ועל-כן צריך לומר, שגם האמירה השניה היא אל הכהנים - "להזהיר גדולים על הקטנים"²; ומה שמשם הזהיר בית-דין על הכהנים, היה זה מדעת עצמו, והיינו, שאף שמצד ציווי הקדוש-ברוך-הוא אין צורך להזהיר בית-דין על הכהנים ש"זריזין הן"³, מכל-מקום, הוסיף משה סייג לזרזם גם בנוגע לענינים שאינם שייכים לעבודת הכהונה⁴. והענין בעבודה: מצד ניצוץ בורא המלוכש ביחידה, אין צורך בזירוז כו', אבל מצד בחינת החכמה שבנפש, ששם שייך ענין השינה, יש צורך בזירוז; לא פעולה בדרך חידוש, אלא רק להעירו משנתו, ובלשון כבוד-קדושת מורי-וחמי אדמו"ר⁵: "ניט פארשלאפן" קודם אור היום⁶ - הוגה על-ידי כבוד-קדושת אדמו"ר שליט"א, ונדפס ב'לקוטי שיחות' חלק ל"ז עמוד 61 ואילך.

* * *

ב. מאמר (כעין שיחה) דיבור-המתחיל ונקדשתי בתוך בני ישראל גו' (הוגה על-ידי כבוד-קדושת אדמו"ר שליט"א).

* * *

ג. הביאור בפירוש רש"י על הפסוק⁷ "ושם אמו שלומית בת דברי למטה דן", "שבחן של ישראל שפרסמה הכתוב לזו לומר שהיא לבדה היתה כו'" - דלכאורה, אף שזהו שבחן של כלל ישראל, יש בזה משום גנותה של בת ישראל, והרי אין לוותר על הפרט בשביל הכלל⁸, ועל-כן צריך לומר, שזהו גם

אף שבלאה"כ כולם טמאי מתים (ראה שו"ע אדה"ז או"ח רסצ"ד. ושי"ג. לקו"ש חכ"ח ע' 137. ושי"ג); וכן בעבודת כל אחד מישראל - "ממלכת כהנים" (יתרו יט, ו) - שבכל מעמד ומצב צריכים להזהר גם בדקדוק קל של דברי סופרים והידור מצוה (וגם אם אין רצונו בכך - "על כרחם יקדישום ב"ד לכך", כיון שלא יכול להיות מעמד ומצב ש"ככל הגוים בית ישראל") - כיון שענין הטהרה אינו באופן של חידוש, אלא כמו יקיצה משינה בלבד (כדלקמן בפנים), שאז מתבטלת הטומאה בדרך ממילא.

וכן דובר אודות מי שכבר נטמא, שמשם רבינו פועל אצלו ענין הטהרה, ועד"ז בנוגע לאתפשטותא דמשה שבכל דרא, ובדורנו הרי זה רבינו נשיאינו, כ"ק מו"ח אדמו"ר, ששולח שלוחים לטהר כו' (ראה גם תורת מנחם - התוועדויות ח"ו ע' 39 ואילך. ושי"ג).

(5) סה"ש תרצ"ט ס"ע 316 ואילך.

(6) כמשנ"ת בארוכה בהמכתב - בקשר עם מלאות עשר שנים להתייסדות צעירי אגודת חב"ד (אג"ק חכ"ג ע' שעח ואילך).

(7) פרשתנו כד, יא.

(8) ואף ש"יחיד ורבים הלכה כרבים" (ברכות ט, א. ושי"ג) - הרי התכלית היא (לא לבטל את דעת היחיד***) (אלא אדרבה) לפעול שגם דעת היחיד תשתנה ותסכים לדעת הרבים (ראה גם לקו"ש חכ"א ע' 112 ובהערה 33). ולהעיר, שענין זה יכול להיות

(1) דובר גם אודות הלשון "אמור", אמירה בלשון רכה, ולא דיבור בלשון קשה (כמו "דיבר האיש אדוני הארץ אתנו קשות" (מקץ מב, ל)), ובפרט ע"פ מ"ש בזהר (ריש פרשתנו ח"ג פה, ב)) "אמור על הכהנים, בליחשו" - אף שלכאורה יש צורך בלשון קשה דוקא, לפי שמדובר אודות ענין הטומאה*, שזהו"ע שאינו מובן ע"פ שכל (ראה רמב"ם סוף הלכות מקוואות) - דכיון שכהן הוא איש החסד (ובהתאם לכך גם עבודת הכהנים היא בחשאי, לא כמו עבודת הלויים בשירה וזמרה) (ראה תורת מנחם - התוועדויות ח"ד ריש ע' 289. ושי"ג), אין צורך בלשון קשה כדי לפעול עליו, אלא יכולים לפעול גם בקו הטוב כו'.

(2) בענין זה נאמר גם שאין לטעון: מה רוצים מילד קטן? ! - יש להמתין עד שיגדל בחכמה בינה ודעת, ואז יתבונן בעצמו בגדלות הא"ל ושפלות האדם (כמ"ש רבינו הזקן בשו"ע (או"ח רסצ"ח. ושי"ג) שלפני כל תפלה צריך להתבונן בגדלות הא"ל ושפלות האדם), אלא צריך לידע שזוהי האחריות של הגדולים, שעליהם מוטל החיוב להזהיר גם את הקטנים, ודוקא עי"ז שמזהירים את הקטנים - מקבלים הגדולים עצמם את הציווי. וכמו במ"ת, שנתנית התורה לבני"ה היתה עי"ז שאמרו "בנינו ערבים בעדנו" (ראה תנחומא ויגש ב. שהש"ר פ"א, ד (א)).

(3) שבת כא, א. ושי"ג.

(4) דובר גם אודות הזהירות דכהנים מטומאה גם בזמן הזה,

(* נתבאר גם שהציווי "לנפש לא יטמא גו' כי אם לשארו הקרוב גו'", הוא לכאורה היפך הטבע כפי שצריך להיות ע"פ תורה - דכיון שישנו הציווי (קדושים יט, יח) "ואהבת לרעך כמוך", וכדברי כ"ק מו"ח אדמו"ר בא' משיחותיו, שצענרו של הזולת צריך להיות כמו הצענר שלו (ראה סה"ש תש"ה ע' 73, א"כ, למה יהי' חילוק בין "שארו הקרוב אליו" לשאר בני", שמוותר להיטמא רק למי שהוא קרוב אליו מצד הגוף - היפך ההנהגה דנפשם עיקר וגופם טפל, שהיא המביאה לידי קיום מצות "ואהבת לרעך כמוך" (ראה תניא 29 ב)).

(**) ולהעיר שברכת "זכס הרוים" היא דוקא על ששים ריבוא מישראל, לפי שאין דעתם דומה זה לזה" (ברכות נח, א).

1 שבתה של שלומית בת דברי, כי נוסף לכך שגם היא (היחידה מכל בנות ישראל⁹) נכשלה רק באונס,
 2 הנה ממנה¹⁰ למדים כל ישראל¹¹ גודל הזהירות בענין הצניעות¹², אפילו אם אין זה ענין של פריצות,
 3 אלא הנהגה בסבר פנים יפות כלפי כל אחד ("שואלת בשלום הכל"), שגם זה יכול להשפיע לרעה¹³ על
 4 זרעה¹⁴ - הוגה על-ידי כבוד-קדושת אדמו"ר שליט"א, ונדפס¹⁵ ב'לקוטי שיחות' שם עמוד 67 ואילך.

* * *

5 ד. על הפסוק "ויניחוהו במשמר גו"¹⁶, איתא בתרגום ירושלמי, שענין זה הוא אחד מד' הדינים
 6 שמשוה לא ידע, והוצרך לשאול מהקדוש-ברוך-הוא: שנים בדיני נפשות - מקלל (בפרשתנו) ומקושש
 7 עצים, ושנים בדיני ממונות - בנות צלפחד ופסח שני.

8 וכיון שכל עניני התורה הם בדיוק, הרי מובן, שכאשר כמה ענינים באים ביחד, בודאי יש קשר ושייכות
 9 ביניהם.

10 ובכן: אודות השייכות שבין בנות צלפחד ופסח שני - ידובר בעזרת ה' יתברך מחר¹⁷.

* * *

12 שהרי ענין הצניעות שייך לא רק לנשים, אלא גם
 לאנשים. ושייך במיוחד עתה - כשמתקרבים לימי הקיץ (ראה גם
 תורת מנחם ח"מ ע' 218 ואילך. וש"נ).

13 ועד"ז לאידך גיסא, בנוגע להנהגה בתכלית הצניעות -
 כמסופר בגמרא (יומא מז, א) "שבעה בנים היו לה לקמחית,
 וכולן שמשו בכהונה גדולה, אמרו לה חכמים מה עשית שזכית
 לכך, אמרה להם, מימי לא ראו קורות ביתי קלעי שערי".

14 ועפ"ז יש לבאר מ"ש "ושם אמו גו" רק לאחרי
 ש"ויביאו אותו אל משה", ולא מיד בהתחלת הסיפור (כאשר
 "ויצא גו", "מעולמו יצא" (פרשתנו כד, י"ד ובפרש"י)) - כי
 כאשר הביאו אותו אל משה שישפוט אותו על החטא, ה' משה
 תמה: איך יתכן שאיש ישראל יכשל בחטא כזה?! - ובגלל זה
 עלה בדעתו שצריך לברר מי הם הוריו... ואכן נתברר ש"שם אמו
 שלומית בת דברי", וממנה יצא בן כזה כו'.

ולמעיר, שכאשר מביאים אותו אל משה, הנה להיותו נשיא
 ישראל, לא מסתפק משה בכך שפוסק את דינו של המקלל, אלא
 מעמדו ומצבו של המקלל נוגע לו, ומרחם עליו** - כפי שאומר
 בתורה שבע"פ (ויק"ר סוף פרשתנו (ובפ"י מהרז"ו)) שעז"נ
 (קהלת ד, א) "ושבתי אני ואראה .. דמעת העשוקים .. מיד
 עושקיהם כח .. ואין להם מנחם", "אביו של זה בא על הערוה,
 זה מה חטא ומה איכפת לו" (מה לו לסבול ולחוש על חטא
 אביו), ואעפ"כ, "מיד עושקיהם כח, מיד סנהדרי גדולה .. שבאה
 עליהם מכחה של תורה ומרחקתן .. לא יבוא ממזר בקהל ה'",
 ומסיים, "ואין להם מנחם, אמר הקב"ה עלי לנחמן .. לעתיד לבוא
 כו'" (שאו יהיו טהורים).

15 בשילוב שיחת ש"פ במדבר תשמ"ו.

16 פרשתנו כד, יב.

17 שיחת יום א' פ' בהר, י"ד אייר - בכינוס של נשי ובנות
 חב"ד ס"ז ואילך (לקמן ס"ע 300 ואילך).

גם עי"ז שמתעלים לדרגא נעלית יותר שבה אין חילוקי דעות,
 וכמו בנוגע לב"ש וב"ה, שאף שחילוקי הדעות שביניהם הם מצד
 שרש נשמתם ממדת החסד או ממדת הגבורה, מ"מ, בהיותם
 בדרגת שמעי' ואבטליון שמהם קיבלו שמאי והלל, אין חילוקי
 דעות ביניהם (ראה גם תורת מנחם חכ"ב ע' 33. וש"נ). ולהעיר
 גם ממארוז"ל (במדב"ר פי"ב, ח. וש"נ) על הפסוק (איוב כה, ב)
 "עושה שלום במרומיו", בנוגע ל"מיכאל שר של מים וגבריאל
 שר של אש", בגלל ביטולם* לדרגא שלמעלה משניהם (ראה
 תניא אגה"ק ס"י"ב. לקו"ת פרשתנו לח, א. ובכ"מ).

9 כפי שהקב"ה בעצמו שולל את טענת האומות "אם בגופם
 היו (המצריים) מושלים, קל וחומר בנשותיהם" - עי"ז ש"הטיל
 הקב"ה שמו עליהם, ה"א מצד זה וי"ד מצד זה (היינו, לא רק
 ו"ה שבשם, אלא ו"ה שבשם), לומר, מעיד אני עליהם שהם בני
 אבותיהם" (פרש"י פינחס כו, ה).

אך על זה טוען הס"מ, שבאופן כזה נוטלים מבני את ענין
 הבחירה?! - ולכן, בהכרח שתהי' לו איזו אחיזה כו'** - עכ"פ
 בנוגע לשלומית בת דברי למטה דן, מהירודין שבשבטים, וגם
 אצלה - רק באונס כו', כדלקמן בפנים.

10 וכיון שלמדים זאת ממנה, הרי יש לה חלק בדבר. -
 ולהעיר גם מהמבואר בקונטרס לימוד החסידות (פי"ב) בענין
 "שנים אוהזין בטלית" (ב"מ בתחלתה), בנוגע למצוה ששנים
 טוענים שיש להם חלק בה.

11 להעיר גם ממה שמצינו בנוגע למקושש עצים, ש"לשם
 שמים נתכוין", "כדי שיהרג ויראו אחרים" (תור"ה אפי' - ב"ב
 קיט, סע"ב) - דכיון שעל ידו "כל ישראל ישמעו ויראו", יש לו
 זכות כו'. אלא, שהמקושש עשה זאת במלאכת שבת, כי מלאכת
 מחשבת אסרה תורה, וכיון שבנדו"ד הרי זו מלאכה שאינה צריכה
 לגופה, נמצא, שלא חילל שבת כלל (חדא"ג מהרש"א סע"א.
 וראה לקו"ש חכ"ח ע' 94 ואילך. וש"נ).

(* ובפרטיות ישנם ד' מדרגות באופן הביטול: (א) שנותן מקום לזולתו (שווהי גם מדרגה נעלית), (ב) שמקבל מהזולת, (ג) שמרגיש שלולי הזולת
 חסר בשלימותו, (ד) שאינו מציאות של זולת כלל, כיון שמתאחדים יחדיו (ראה גם לקו"ש חכ"ה ע' 260 ואילך. וש"נ).

(** וע"ז שמצינו בנוגע להתגלות תורת הבעש"ט ע"י רבינו הזקן, שהס"מ טען שע"י תורת החסידות תתבטל מציאותו, ובמילא גם התכלית
 שבשבילה נברא, ולכן ה' צורך ליתן לו איזו אחיזה - בענין הקטרוגים וההתנגדות כו' (ראה גם ס' בעש"ט עה"ט פ' קרח אות ו, ובהערות שם.
 וש"נ).

(***) להעיר גם מפתגם כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע - נשיא בישראל - בנוגע למארוז"ל (ברכות לג, א) "כל מי שאין בו דעה אסור לרחם עליו":
 עד כמה גדולה הרחמנות על מי שאפילו התורה אומרת שאסור לרחם עליו (ראה גם לעיל ע' 225. וש"נ).

ה. הביאור בפירוש רש"י סוף פרשתנו, "ובני ישראל עשו", "כל המצוה האמורה בסקילה במקום אחר, דחיה רגימה ותליה" - שממה שנאמר "ובני ישראל עשו", מוכח, שבתחילת הפסוק מדובר רק אודות "כל השומעים", וכאן מוסיף שכל העדה עשו "כל המצוה האמורה בסקילה"¹⁸ במקום אחר: דחיה ותליה (מה-שאינ-כן סמיכה שצריכה להיות על-ידי השומעים), וגם רגימה - דכיון שלא מת מהאבן הראשונה ("וירגמו אותו אבן"¹⁹, לשון יחיד²⁰) דהשומעים, רגמוהו גם כל ישראל. ורש"י משמיט "לא תלין"²¹, כיון שאין זה גדר בסקילה, אלא שמירת כבודו של מלך ("כיון קללת אלקים תלווי"²², "זלזולו של מלך הוא שאדם עשוי בדמות דיוקנו וישראל הם בניו"²³) - הוגה על-ידי כבוד-קדושת אדמו"ר שליט"א, ונדפס ב'לקוטי שיחות' חלק ז עמוד 158 ואילך.

על (חטא) עץ הדעת: לזכות - שאין זו אשמתו, אלא אשמת אדה"ר - בעטיו של נחש (ראה לקו"ש שבפנים הערה 38), או להיפך - שנכשל כמו אדה"ר*: לזכות - שגם לאחר החטא יש בו צלם אלקים, או להיפך - שזוהו רק מצד כבודו של מלך, ולא מצד האדם, שלא איכפת ממנו כלל. (23) פרש"י שם. ויתירה מזה - כהמשך דברי רש"י: "משל לשני אחים תאומים כו'", שזוהו"ע נעלה יותר מאשר בן סתם. וכל זה - אפילו לאחרי החטא!
וטעם הדבר - לפי שענין החטא הוא רק בחיצוניות ובגלוי (בחי' יעקב), אבל מצד הפנימיות והעצם** (בחי' ישראל) הרי הוא נשאר כמקודם, אלא "שהיא בבחי' שינה", וראי' לדבר - ש"כשבאים לידי נסיון בדבר אמונה" (שאו אינו יכול לרמות את עצמו ש"בעבירה זו עודנו ביהדותו ואין נשמתו מובדלת מאלקי ישראל" - תניא פי"ד), אזי אפילו קל שבקלים מוסר נפשו על קדושת ה' (ראה תניא פי"ח"ט).

18 דובר גם אודות ענין הסקילה בעבודה הרוחנית - שהו"ע טמטום הלב שנעשה כאבן, ולכן צ"ל הסקילה באבנים, מדה כנגד מדה (ראה גם תורת מנחם - התוועדויות חט"ו ע' 30. ויש"נ).
19 ואין לפרש מ"ש "וירגמו אותו אבן", לפי שהאבן היתה משוי של שני בני אדם, ו"מדלי" לה בהדי חברי", "ושדי לה איהו" (TII מנייהו), כדי שתהי' "מכח גדול, דשנים אין יכולין לכוין כחם להשליך כאחד, כזוהו משליך זה מעכו, אבל היחידי משליך בכח" (סנהדרין מה, ריש ע"ב ובפרש"י) - כי פשטות הלשון "וירגמו" קאי על השלכת האבן עצמה, ולא על ההגבהה לצורך ההשלכה.
20 אף שי"ל שגם הרבה אבנים נקראים "אבן", ע"ש כללות המין, וכפרש"י עה"פ "ויהי לי שור" (וישלח לב, ו), "דרך ארץ לומר על הרבה שוורים שור".
21 תצא כא, כג.
22 נתבאר שענין זה יש לפרשו בב' אופנים (בהתאם לב' האופנים בפירוש הפסוק (שם, כב) "ותלית אותו על עץ", דקאי

(* ע"ד מארז"ל ויק"ר פכ"ה ב - הובא בלקו"ת ר"פ קדושים) מי יגלה עפר מעיניך אדה"ר שלא יכולת לעמוד על ציוויך שנה אחת, והרי בניך ממתינין לערלה ג' שנים.
(** שקשור עם הנצם דלמעלה, שבבחי' זו לא נוגע כלל מעשה התחוננים, כמ"ש (איוב לה, ו) "אם חטאת מה תפעל בו וגו'".

המשך ביאור למסכת קידושין ליום שני עמוד ב

14 בְּמִוֶּתֶה, וְאִיזָה זֶה, זֶה וְלֵדּוּ שֶׁל שְׁפָחָה כְּנַעֲנִית מְבִיאַת יִשְׂרָאֵל, וְכֵן
15 וְלֵדּוּ שֶׁל נְכָרִית מְבִיאַת יִשְׂרָאֵל, שֶׁבִשְׁתֵּיהֶן אֵין קִידוּשֵׁי יִשְׂרָאֵל חֲלִים
16 כֻּלָּל, וְהוֹלְדוֹת מְתִיחִים לְאִמָּם, בֵּן הַשְּׁפָחָה הוּא עֶבֶד כְּנַעֲנִי, וְבֵן
17 הַגִּיּוּה הוּא גִּי כְּאִמּוֹ, וְאִם יִשְׁתַּחֲרַר בֵּן הַשְּׁפָחָה או יִתְגַּיֵּר בֵּן הַגִּיּוּה
18 הֲרִי הֵם מוֹתֵרִים בִּישְׂרָאֵלִית, כִּשֵּׁם שֶׁאִמָּם כְּשִׁירָה לְבוֹא בְּקֹהֶל
19 יִשְׂרָאֵל לְאַחַר שֶׁתִּשְׁתַּחֲרַר או תִּתְגַּיֵּר.

גמרא

20 שְׁנֵינוּ בְּמִשְׁנָה, כָּל מְקוֹם שֶׁיֵּשׁ קִידוּשֵׁין וְאֵין עֵבֶרָה הוֹלֵךְ אַחַר
21 הַזִּכְרָה, שׁוֹאֵלֶת הַגְּמָרָה: אָמַר לִיה רַבִּי שְׁמַעוֹן לְרַבִּי יוֹחָנָן, וְכִי כָּלָא
22 הוּא רַבָּל מְקוֹם שֶׁיֵּשׁ קִידוּשֵׁין - שֶׁהַקִּדוּשֵׁין חֲלִים וְאֵין בְּהֵם עֵבֶרָה,
23 הַלֵּל הוֹלֵךְ אַחַר הַזִּכְרָה, וְהֲרִי
24

1 וְנִתְיָנָה וְ- מִהַגְּבוּעִים' שֶׁהִתְגַּיֵּרוּ וְנִסְתַּר לְהִתְחַתֵּן עִמָּם שְׁנֵי שָׂא
2 לְיִשְׂרָאֵל, או כֵּן יִשְׂרָאֵל שְׁנֵי שָׂאֵת לְמִקְוֵה, וְלִנְתִין. שְׁכִינֵן שְׁאִינִם
3 אִסּוּרִים זֶה לְזוֹ אֲלָא בְּלֵא שְׁאִין בּו חֵיב כְּרַת, חֲלוּ קִידוּשֵׁיהֶם,
4 וִיחוּס וְלֵדָם הוּא כְּפִי הַפְּחוֹת מִבֵּין שְׁנֵיהֶם, כְּגוֹן אִם הָאֵב כְּשֵׁר וְהָאֵם
5 מְמוּרַת הוֹלֵךְ מִמּוֹר. הַכֻּלָּל הַשְּׁלִישִׁי, וְכָל מִי - כֵּן אִשָּׁה שְׁבֵא עֲלֶיהָ
6 אָדָם שְׁאִין לָהּ עֲלִיו קִידוּשֵׁין - שְׁאִין קִידוּשֵׁין תּוֹפְסִין בָּהּ מִחַמַּת
7 שְׁאִסּוּרָה עֲלֶיהָ, אָכֵל יֵשׁ לָהּ עַל אַחֲרָיִם קִידוּשֵׁין - יְכוּלָה הִיא
8 לְהִתְקַדֵּשׁ לְאָדָם אַחַר שְׁאִינָה אִסּוּרָה עֲלֶיהָ, הַלֵּל שְׁנוֹלֵד מְבִיאָה זו
9 מְמוּרָה. וְאִיזָה זֶה, זֶה הָאֵם עַל אַחַת מִכָּל הַעֲרִיּוֹת שְׁבִתוּרָה - אַחַת מִכָּל
10 הַנְּשִׁים הָאִסּוּרוֹת עֲלֶיהָ בְּאִסּוּר 'עֲרוּוָה', שְׁכִינֵן שְׁחִיבִים עַל בִּיאַתָּה
11 'כְּרַת' הוֹלֵךְ מִמּוֹר. הַכֻּלָּל הָרְבִיעִי, וְכָל מִי - כֵּן אִשָּׁה שְׁבֵא עֲלֶיהָ
12 אָדָם שְׁאִין לָהּ לֹא עֲלִיו - עַל הַבּוֹעֵל, וְלֹא עַל אֲנָשִׁים אַחֲרָיִם
13 קִידוּשֵׁין, כְּלוּמַר שְׁאִינָה רְאוּיָה כֻּלָּל לְהִתְקַדֵּשׁ לְיִשְׂרָאֵל, דִּין הַלֵּל